

MEMORIAL
General Marii Wittek

366

PWK
AK
LWÓW
W-wa

207

kpt + **WASILEWSKA**
HALINA

1 366/156

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

WASILEWSKA Halina

T. 366/WSK

- I./1. Relacja ✓ k. 13, s. 1-14
- I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora ✓ k. 15, s. 1-20
- I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora
- II. Materiały uzupełniające relację ✓ k. 1, s. 1
- III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —
- III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —
- III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —
- III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —
- III./5. Inne ...
- IV. Korespondencja —
-
-
-
- V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓
- VI. Fotografie ✓ oryg. 8 szt., reprodukcje 2 szt., ksero pkt. I/1, s. 3, 7

I/1 Relacja

- J. Nowicka „Gza”, wspomnienie o Halinie Wasilewskiej mjr. AK, Stafford 1981, materiały S.P.P. Londyn, mps, rkps, kopia, k. 1, s. 1-2
- Halina Wasilewska (biogram), 2002, mps, kopia, k. 4, s. 3-6
- Halina Wasilewska (biogram), [b.d.], mps, kopia, k. 4, s. 7-10
- H. Czarnocha, s.p. Halina Wasilewska (biogram), [b.d.], materiał S.P.P. Londyn, mps, kopia, k. 1, s. 11
- Inspektorka Halina Wasilewska - notatka biograficzna sporządzona przez E. Zawacką, [b.d.], rkps, 2-gi egz. mps, k. 1, s. 12
- Inspektorka Halina Wasilewska, [b.d.], mps, kopia, k. 2, s. 13-14

2/3

ODPIS

Sh/n

2.VIII.81. B/I
Staffort.

Opływ 6104/2

Wspomnienie o Halinie WASILEWSKIEJ,
mjr.A.K.

STUDIUM POLSKI PODZIAŁOWEJ
W LONDYNIE

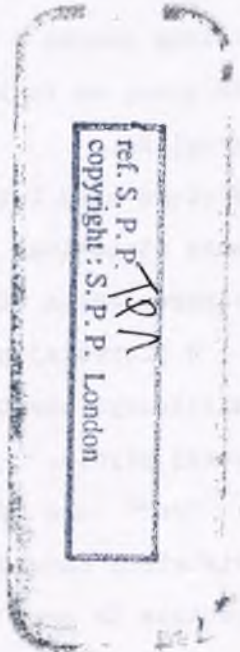
Halina urodziła się na emigracji w Anglii w Londynie w marcu

1899

~~1899~~ r. Jako dwuletnie dziecko rodzice wyjechali z nią do Krakowa.

Ojciec jej Leon był współpracownikiem Komendanta Józefa Piłsudskiego w PPS. Halina do 15-tu lat była w szkole w Krakowie. W 1914 roku wyjechała na Śląsk /miejscowości nie pamiętam/ do pomocy w kantynie Strzelców. Tam, po jakimś czasie wezwał ją do siebie Komendant i wytłumaczył żeby wróciła do babci do Krakowa i do szkoły. Matka w tym czasie była jako kurierka za Wschodnią granicą. Halszka skończyła szkołę jako externistka, miała zacząć studia uniwersyteckie, ale kiedy wybuchły walki o Lwów, znalazła się tam jako łączniczka w wywiadzie artyleryjskim, ale zdrowie jej nie dopisywało - zwolniono ją do domu. Została odznaczona KW. Co robiła w roku 20-tym nie wiem, lub nie pamiętam. Po wojnie zaczęła studia, których nie skończyła i żeby być niezależną wyjechała do Wilna jako nauczycielka na kursach dla dorosłych. Wielu jej uczni było dużo starszych od niej, ale "dyscyplinę" utrzymywała. Jak się sprawy w Niepodległej Polsce ułożyły została referentką od spfaw kobiecych w D.O.K. Lwów. Dat dokładnych nie znam. Przed wojną 1939 prowadziła jakieś kursa Wychowania Fizycznego dla kobiet. w Warszawie. Przed zajęciem Warszawy wyjechały z siostrą do Lwowa. Tam, była punktem łączności /te sprawy lepiej zna Agnieszka - Jadwiga Kowalska, adres Warszawa 023 47 ul. Do-rotowska 9 m.7/.

Kiedy we Lwowie zrobiło się ciasno przyjechała do Warszawy i w ~~krótki~~ komórce do spraw kobiecych pracowała razem z "Małgorzatą"/nazwisko mi uciekło, ma na imię Janina/. W roku 1943 została aresztowana z powodu wzrostu jako szpieg szwedzki. Była w Ravensbrück aż do wyzwolenia przez hr. Bernadetta i z całą grupą znalazła się w Szwecji. Około 1946 r. przywieziona przez mjr Trojanowską do Niemiec. Została komendantką 2 batalionu kobiet w stopniu majora i komendantką Ośrodka AK. Z grupą około 300 kobiet przewieziona do Anglii. Po zastąpieniu jej przez /znowu nazwiska nie pamiętam/ na polecenie p. Lesniakowej została referentką kobiet przy V Dyw. Po likwidacji

I/1/2

była w ośrodku demobilizacyjnym, zdemobilizowana objęła posadę urzędniczką w obozie cywilnym w Eaton Aston. Skąd zwolniła się otrzymawszy posadę w English Electric. Za pracę w AK, a jeszcze bardziej za pracę na Pawiaku /prowadziła łączność na zewnątrz/ otrzymała gruzi KW.

W ciągu paru lat przerobiła korespondencyjny kurs kreślarski i otrzymała stanowisko t.zw. młodszej kreślarki. Pracowała tam aż do 1961, w marcu czuła się źle i była na chorobowym urlopie.

W pierwszej połowie marca zmarła nagle. Została pochowana na miejscowym cmentarzu Eccleshaw - grób z polskim napisem na marmurowej płycie.

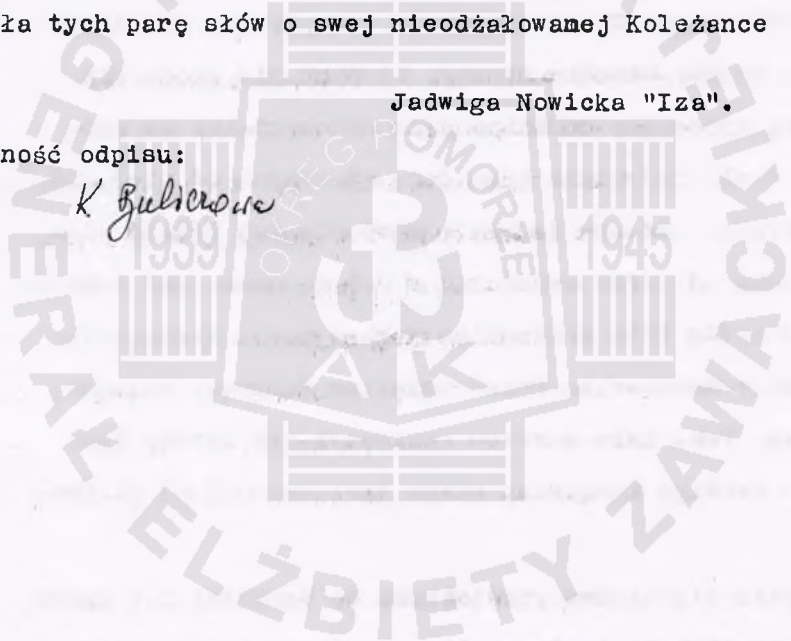
Przez całe życie pracowała dla Polski i na każdym stanowisku ku wielkiemu zadowoleniu przełożonych i kolegów. Odznaczona była dwukrotnie KW oraz Medalem za Wojnę.

Skreśliła tych parę słów o swej nieodżałowanej Koleżance

Jadwiga Nowicka "Iza".

Za zgodność odpisu:

K. Gulikowa

NADANIE VM NIE USTALONE !!!

UZUPEŁNIONY 17 VII 02

Halina WASILEWSKA

Urodziła się 21 marca 1899 r. w Londynie jako córka Leona i Wandy z Zieleniewskich.

W Londynie, gdzie jej ojciec pełnił funkcję redaktora „Przedświtu” i członka Centralizacji Związku Zagranicznego Socjalistów Polskich, spędziła pierwsze 3 lata życia. W 1902 r. rodzice jej zamieszkali w Krakowie.

Ojciec, syn i wnuk organistów w Liksnie, inflanckich dobrach Zyberk-Platerów, to jeden z czołowych działaczy PPS i najbliższych współpracowników Józefa Piłsudskiego. Redaktor „Przedświtu” i „Robotnika”, członek Tymczasowej Rady Stanu, minister spraw zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej w 1918 r., mąż zaufania i pełnomocnik Naczelnika Państwa ds. bałtyckich w latach 1919-1920, członek delegacji polskiej na rozmowy pokojowe w Rydze. W latach 30-tych był prezesem Instytutu Badania Najnowszej Historii Polski oraz Instytutu Badania Spraw Narodowościowych, a także redaktorem „Niepodległości”. Zmarł w 1936 r.

Matka pochodziła z Mohylewa. W Petersburgu jako studentka była aktywną członkinią tamtejszej grupy PPS, wysoko ocenianą przez Józefa Piłsudskiego. W Krakowie należała do Związku Strzeleckiego. Była także członkinią Ligi Kobiet Pogotowia Wojennego. Po wybuchu wojny w sierpniu 1914 r. została kurierką Oddziału Wywiadowczego I Brygady Legionów. Używała ps. Alda. Podczas kolejnej podróży w listopadzie 1914 r. aresztowana przez policję rosyjską i oskarżona o szpiegostwo. Od kary śmierci uratowała ją interwencja cioteczynego brata – pułkownika armii rosyjskiej. Po rewolucji marcowej 1917 r. wróciła z Rosji przez Finlandię i Szwecję do domu w

Krakowie. W kwietniu 1938 r. została odznaczona Krzyżem Niepodległości. W drugiej połowie lat 30-tych obracała się w kręgach teozoficznych. W 1940 r. odmówiła wyjazdu do okupowanego przez Sowieców Lwowa, dokąd chciała ją sprowadzić przy pomocy NKWD i gestapo jej córka Wanda. Do śmierci w 1958 r. mieszkała w Warszawie na Żoliborzu.

Halina Wasilewska miała dwie młodsze siostry – Wandę i Zofię Aldonę.

Wanda (ur. 21.I.1905 r. w Krakowie), nauczycielka języka polskiego, literatka, działaczka PPS, w 1939 r. została jednym z czołowych kolaborantów z okupantem sowieckim we Lwowie. Następnie jako oficer Armii Czerwonej w stopniu pułkownika i prezes założonego na polecenie Stalina ZPP.

Zofia Aldona, najmłodsza, z wykształcenia nauczycielka, wyszła za nauczyciela Zbigniewa Niemca, działacza ZNP, lewicowca. Mąż jej zmarł w czasie okupacji niemieckiej na rozpadową gruźlicę w leśniczówce k. Skarżyska, gdzie się ukrywali. Po wojnie ponownie zamężna za Woźnickim, pracowała jako dyrektor Departamentu Wychowania Przedszkolnego w Ministerstwie Oświaty.

W Krakowie Halina Wasilewska uczęszczała do Gimnazjum Marii Rauntowej (maturę uzyskała w 1918 r.). W latach 1913-1914 należała w Krakowie do harcerstwa ściśle powiązanego ze Związkiem Strzeleckim. W latach 1914-1917 mieszkała wraz z siostrami we wsi Żarnówka k. Suchej, gdzie spędzały wraz rodzicami wakacje 1914 r. Pod nieobecność rodziców, którzy na wieść o wybuchu wojny wyjechali do Krakowa, opiekowała się nimi babka. W rzeczywistości mało tam przebywała ponieważ od listopada 1914 r. do lutego 1915 r. pełniła służbę pomocniczą w kolonii wypoczynkowej I Brygady Legionów pod Jabłonkowem. W marcu 1915 r. przydzielona była do służby sanitarnej I Brygady w Kętach. Stamtąd wysłano ją do Wiednia, gdzie do jesieni 1915 r. pracowała w Gospodzie dla Legionistów. Od stycznia do listopada 1918 r. pracowała w KN 2 POW jako kurierka. Używała s. Halszka. W grudniu 1918 r. i w styczniu 1919 r. w męskim przebraniu, jako telefonista w stopniu szeregowca 6 kompanii 5 pp Legionów, uczestniczyła w obronie Lwowa. Następnie do maja 1919 r. służyła jako plutonowy patrolu telefonicznego 3 baterii 6 pap. W 1920 r. z powodu choroby płuc nie uczestniczyła w działaniach wojennych. W okresie tym, do 1922 r., kończyła studia na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie (uzyskała absolutorium). Po studiach wyjechała do Wilna, gdzie pracowała jako nauczycielka na kursach dla dorosłych.

Dopiero w 1918 r. została wraz z siostrą Wandą ochrzczona w obrządku kalwińskim (w zborze kalwińskim w Warszawie na Lesznie).

Od 1922 r. działała w PWK jako instruktorka. W latach 1928-1934 była komendantką Okręgu PWK, a jednocześnie kierowniczką referatu kobiecego Okręgowego Urzędu PW i WF we Lwowie. Mieszkała przy ul. Zadwórzeńskiej 49. Od 1934 do 1939 r. pełniła funkcję komendantki Centrum Wyszkożenia Instruktoerek PWK w Warszawie. Była autorką podręcznika metodyki pracy w PWK. Należała do Klubu Starszych Instruktoerek PWK.

Biegłe władała językiem francuskim i niemieckim.

Za zasługi w walkach o Lwów została odznaczona **Krzyżem Walecznych**, a w styczniu 1933 r. za służbę w POW **Krzyżem Niepodległości**. We wniosku o nadanie jej tego odznaczenia Jadwiga Barthel de Weydenthal napisała: „*Popieram wniosek na Krzyż Niepodległości. Ob. Wasilewska jest mi znaną osobieście.*” Była komendantka Oddziałów Żeńskich POW znała ją na tyle dobrze, że sama napisała jej życiorys do wniosku o Krzyż Niepodległości.

Była także odznaczona Krzyżem POW, Odznaką „Orląt”, Krzyżem Armii Wschód oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi.

We wrześniu 1939 r. objęła (z nominacji komendantki PWK Marii Wittek) funkcję komendantki Batalionu Kobiecego PWSK organizowanego przy dowództwie Brygady Obrony Narodowej we Lwowie.

Po kapitulacji Lwowa i wejściu wojsk sowieckich pozostała we Lwowie. W październiku 1939 r. została zaprzysiężona w lwowskiej SZP pod ps. Krystyna. Zajmowała się identyfikowaniem kurierów i kontaktowaniem ich z dowództwem, przygotowywała szyfry Komendy Obszaru. W listopadzie 1940 r., [po zamordowaniu przez NKWD Bogatki, męża Wandy (został zastrzelony przed ich mieszkaniem we Lwowie w dniu)] Maria Wittek sprowadziła ją do Warszawy i mianowała referentką wyszkolenia w Szefostwie WSK KG ZWZ-AK.

Została aresztowana w łapance ulicznej 29 października 1943 r. Osadzona na Pawiaku współpracowała z konspiracyjną siatką łączności więziennej. W dniu 3 kwietnia 1944 r. wywieziona do Ravensbrück. W obozie pełniła funkcję „sztubowej”. Funkcję tę wykorzystywała by z narażeniem życia ratować koleżanki od selekcji na śmierć,

transportów. Zdobywała dla potrzebujących żywność i lekarstwa. Zorganizowała z wybranych więźniarek zakonspirowane „piątki” jako rezerwy AK na końcowy etap wojny. Z Ravensbrück została ewakuowana w maju 1945 r. przez Szwedzki Czerwony Krzyż do Szwecji. W styczniu 1946 r. wróciła na teren Niemiec i objęła stanowisko komendantki kobiet-żołnierzy AK niewcielonych do PSZ. Następnie została w stopniu majora komendantką 2 baonu PWSK przy 1 Dywizji Pancерnej w Meppen. Od 24 maja 1947 r. do 14 grudnia 1948 r. służyła w PKPR w Wielkiej Brytanii pełniąc dalej funkcję komendantki 2 baonu PWSK (miejsce stacjonowania – Calveley Airfield Camp w Cheshire).

Po demobilizacji objęła posadę urzędniczką w obozie cywilnym w Eaton Aston. Stamtąd przeniosła się na posadę w English Electric. Po ukończeniu korespondencyjnego kursu kreslarskiego otrzymała stanowisko młodszej kreslarki.

Zmarła nagle 8 lutego 1961 r. w Stafford, gdzie mieszkała. Została pochowana na miejscowym cmentarzu Eccleshaw.

W dniu 1 października 1944 r. na podstawie rozkazu Dowódcy AK L. 871/I z 23 września 1944 r. została awansowana na stopień majora. Stopień ten został jej zweryfikowany w dniu 4 maja 1946 r. przez Główną Komisję Weryfikacyjną AK. W dniu 24 lipca 1946 r. Główna Komisja Weryfikacyjna AK zweryfikowała nadany jej przez Dowódcę AK w dniu 1 października 1944 r. **Krzyż Walecznych po raz 1**. Weryfikacja ta nastąpiła w związku z potwierdzeniem tego nadania przez gen. dyw. Tadeusza Bora-Komorowskiego w dniu 20 lipca 1946 r.

Źródła:

APAK, syg. 366/WSK; 375/WSK (Maria Wittek).

CAW, syg. KN 25.I.1933; KN 22.IV.1938 (Wanda Wasilewska z d. Zieleniewska).

DW UdsKiOR, Okólnik poufny do pp. oficerów werbunkowych w sprawie Ligi Kobiet PW, Piotrków, dn. 31 sierpnia 1916 r.; **Zeszyt ewidenc. H. Wasilewskiej (Min. Obr. W. Brytanii)**

Łoza S., Czy wiesz kto to jest?, Warszawa 1938, s. 779.

Ciołkosz A., Wanda Wasilewska. Dwa szkice biograficzne, Londyn 1977, s. 11, 14, 25.

Malinowski-Pobóg W., Leon Wasilewski, szkic biograficzny, w: Niepodległość, t. XVI/1937, s. 12, 36, 37, 48, 65.

Zatorska H., Wanda Wasilewska, Warszawa 1976, s. 7, 9, 11.

Wasilewska W., Wspomnienia, w: Z Pola Walki, nr1/1968, s. 118, 119, 120, 121, 122.

2 karte koperta
w wykonaniu 316

1115/153

1/1/7
(407a)

NADANIE VM NIE USTALONE !!!

AK - kowc

Halina WASILEWSKA

Urodziła się 21 marca 1899 r. w Londynie jako córka Leona i Wandy z Zieleniewskich.

W Londynie, gdzie jej ojciec pełnił funkcję redaktora „Przedświtu” i członka Centralizacji Związku Zagranicznego Socjalistów Polskich, spędziła pierwsze 3 lata życia. W 1902 r. rodzice jej zamieszkali w Krakowie.

Ojciec, syn i wnuk organistów w Likśnie, inflanckich dobrach Zyberk-Platerów, to jeden z czołowych działaczy PPS i najbliższych współpracowników Józefa Piłsudskiego. Redaktor „Przedświtu” i „Robotnika”, członek Tymczasowej Rady Stanu, minister spraw zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej w 1918 r., mąż zaufania i pełnomocnik Naczelnika Państwa ds. bałtyckich w latach 1919-1920, członek delegacji polskiej na rozmowy pokojowe w Rydze. W latach 30-tych był prezesem Instytutu Badania Najnowszej Historii Polski oraz Instytutu Badania Spraw Narodowościowych, a także redaktorem „Niepodległości”. Zmarł w 1936 r.

Matka pochodziła z Mohylewa. W Petersburgu jako studentka była aktywną członkinią tamtejszej grupy PPS, wysoko ocenianą przez Józefa Piłsudskiego. W Krakowie należała do Związku Strzeleckiego. Była także członkinią Ligi Kobiet Pogotowia Wojennego. Po wybuchu wojny w sierpniu 1914 r. została kurierką Oddziału Wywiadowczego I Brygady Legionów. Używała ps. Alda. Podczas kolejnej podróży w listopadzie 1914 r. aresztowana przez policję rosyjską i oskarżona o szpiegostwo. Od kary śmierci uratowała ją interwencja ciotecznej brata – pułkownika armii rosyjskiej. Po rewolucji marcowej 1917 r. wróciła z Rosji przez Finlandię i Szwecję do domu w

1.02. 1754/WSK - 11.12/07 - H. Sulej i W. Mistel

Krakowie. W kwietniu 1938 r. została odznaczona Krzyżem Niepodległości. W drugiej połowie lat 30-tych obracała się w kręgach teozoficznych. W 1940 r. odmówiła wyjazdu do okupowanego przez Sowieców Lwowa, dokąd chciała ją sprowadzić przy pomocy NKWD i gestapo jej córka Wanda. Do śmierci w 1958 r. mieszkała w Warszawie na Żoliborzu.

Halina Wasilewska miała dwie młodsze siostry – Wandę i Zofię Aldonę.

Wanda (ur. 21.I.1905 r. w Krakowie), nauczycielka języka polskiego, literatka, działaczka PPS, w 1939 r. została jednym z czołowych kolaborantów z okupantem sowieckim we Lwowie. Następnie jako oficer Armii Czerwonej w stopniu pułkownika i prezes założonego na polecenie Stalina ZPP.

Zofia Aldona, najmłodsza, z wykształcenia nauczycielka, wyszła za nauczyciela Zbigniewa Niemca, działacza ZNP, lewicowca. Mąż jej zmarł w czasie okupacji niemieckiej na rozpadową gruźlicę w leśniczówce k. Skarżyska, gdzie się ukrywali. Po wojnie ponownie zamężna za Woźnickim, pracowała jako dyrektor Departamentu Wychowania Przedszkolnego w Ministerstwie Oświaty.

W Krakowie Halina Wasilewska uczęszczała do Gimnazjum Marii Rauntowej. W latach 1913-1914 należała w Krakowie do harcerstwa ściśle powiązane ze Związkiem Strzeleckim. W latach 1914-1917 mieszkała wraz z siostrami we wsi Żarnówka k. Suchej, gdzie spędzały wraz z rodzicami wakacje 1914 r. Pod nieobecność rodziców, którzy na wieść o wybuchu wojny wyjechali do Krakowa, opiekowała się nimi babka. W rzeczywistości mało tam przebywała ponieważ od listopada 1914 r. do lutego 1915 r. pełniła służbę pomocniczą w kolonii wypoczynkowej I Brygady Legionów pod Jabłonkowem. W marcu 1915 r. przydzielona była do służby sanitarnej I Brygady w Kętach. Stamtąd wysłano ją do Wiednia, gdzie do jesieni 1915 r. pracowała w Gospodzie dla Legionistów. Od stycznia do listopada 1918 r. pracowała w KN 2 POW jako kurierka. Używała s. Halszka. W grudniu 1918 r. i w styczniu 1919 r. w męskim przebraniu, jako szeregowiec 6 kompanii 5 pp Legionów, uczestniczyła w obronie Lwowa. Następnie do maja 1919 r. służyła jako plutonowy patrolu telefonicznego 3 baterii 5 pap. W 1920 r. z powodu choroby płuc nie uczestniczyła w działaniach wojennych. W okresie tym, do 1922 r., kończyła studia na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie (uzyskała absolutorium). Po studiach wyjechała do Wilna, gdzie pracowała jako nauczycielka na kursach dla dorosłych.

Dopiero w 1918 r. została wraz z siostrą Wandą ochrzczona w obrządku kalwińskim (w zborze kalwińskim w Warszawie na Lesznie).

Od 1922 r. działała w PWK jako instruktorka. W latach 1928-1934 była komendantką Okręgu PWK, a jednocześnie kierowniczką referatu kobiecego Okręgowego Urzędu PW i WF we Lwowie. Mieszkała przy ul. Zadwórzeńskiej 49. Od 1934 do 1939 r. pełniła funkcję komendantki Centrum Wyszkożenia Instruktoerek PWK w Warszawie. Była autorką podręcznika metodyki pracy w PWK. Należała do Klubu Starszych Instruktoerek PWK.

Za zasługi w walkach o Lwów została odznaczona **Krzyżem Walecznych**, a w styczniu 1933 r. za służbę w POW **Krzyżem Niepodległości**. We wniosku o nadanie jej tego odznaczenia Jadwiga Barthel de Weydenthal napisała: „*Popieram wniosek na Krzyż Niepodległości. Ob. Wasilewska jest mi znaną osobistie.*” Była komendantką Oddziałów Żeńskich POW znała ją na tyle dobrze, że sama napisała jej życiorys do wniosku o Krzyż Niepodległości.

Była także odznaczona Krzyżem POW, Odznaką „Orlą”, Krzyżem Armii Wschód oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi.

We wrześniu 1939 r. objęła (z nominacji komendantki PWK Marii Wittek) funkcję komendantki Batalionu Kobiecego PWSK organizowanego przy dowództwie Brygady Obrony Narodowej we Lwowie.

Po kapitulacji Lwowa i wejściu wojsk sowieckich pozostała we Lwowie. W październiku 1939 r. została zaprzysiężona w lwowskiej SZP pod ps. Krystyna. Zajmowała się identyfikowaniem kurierów i kontaktowaniem ich z dowództwem, przygotowywała szyfry Komendy Obszaru. W listopadzie 1940 r., [po zamordowaniu przez NKWD Bogatki, męża Wandy (został zastrzelony przed ich mieszkaniem we Lwowie w dniu)] Maria Wittek sprowadziła ją do Warszawy i mianowała referentką wyszkolenia w Szefostwie WSK KG ZWZ-AK.

Została aresztowana w łapance ulicznej 29 października 1943 r. Osadzona na Pawiaku współpracowała z konspiracyjną siatką łączności więziennej. W dniu 3 kwietnia wywieziona do Ravensbrück. W obozie pełniła funkcję „sztubowej”. Funkcję tę wykorzystywała by z narażeniem życia ratować koleżanki od selekcji na śmierć, transportów. Zdobywała dla potrzebujących żywność i lekarstwa. Zorganizowała z wybranych więźniarek zakonspirowane „piątki” jako rezerwy AK na końcowy etap wojny.

Z Ravensbrück została ewakuowana przez Szwedzki Czerwony Krzyż do Szwecji. W styczniu 1946 r. wróciła na teren Niemiec i objęła stanowisko komendantki kobiet-żołnierzy AK niewcielonych do PSZ. Następnie została w stopniu majora komendantką II batalionu PWSK przy 1 Dywizji Pancerniej w Meppen, a od maja 1947 r. w Wielkiej Brytanii. Funkcję tę pełniła do czasu demobilizacji. Po demobilizacji objęła posadę urzędniczką w obozie cywilnym w Eaton Aston. Stamtąd przeniosła się na posadę w English Electric. Po ukończeniu korespondencyjnego kursu kreślarskiego otrzymała stanowisko młodszej kreślarki.

Zmarła nagle 8 lutego 1961 r. w Stafford, gdzie mieszkała. Została pochowana na miejscowym cmentarzu Eccleshow.

W dniu 1 października 1944 r. na podstawie rozkazu Dowódcy AK L. 871/I z 23 września 1944 r. została awansowana na stopień majora. Stopień ten został jej zweryfikowany w dniu 4 maja 1946 r. przez Główną Komisję Weryfikacyjną AK. W dniu 24 lipca 1946 r. Główna Komisja Weryfikacyjna AK zweryfikowała nadany jej przez Dowódcę AK w dniu 1 października 1944 r. **Krzyż Walecznych po raz 1**. Weryfikacja ta nastąpiła w związku z potwierdzeniem tego nadania przez gen. dyw. Tadeusza Bora-Komorowskiego w dniu 20 lipca 1946 r.

Źródła:

- APAK, syg. 366/WSK; 375/WSK (Maria Wittek).
- CAW, syg. KN 25.I.1933; KN 22.IV.1938 (Wanda Wasilewska z d. Zieleniewska).
- DW UdsKiOR, Okólnik poufny do pp. oficerów werbunkowych w sprawie Ligi Kobiet PW, Piotrków, dn. 31 sierpnia 1916 r.
- Łoza S., Czy wiesz kto to jest?, Warszawa 1938, s. 779.
- Ciołkosz A., Wanda Wasilewska. Dwa szkice biograficzne, Londyn 1977, s. 11, 14, 25.
- Malinowski-Pobóg W., Leon Wasilewski, szkic biograficzny, w: Niepodległość, t. XVI/1937, s. 12, 36, 37, 48, 65.
- Zatorska H., Wanda Wasilewska, Warszawa 1976, s. 7, 9, 11.
- Wasilewska W., Wspomnienia, w: Z Pola Walki, nr1/1968, s. 118, 119, 120, 121, 122.

Halina Wasilewska, major Armii Krajowej, ps. "Krystyna", zmarła w Stafford w Wielkiej Brytanii dnia 8 lutego 1961 roku.

Urodzona w r. 1899 w Londynie, córka Leona Wasilewskiego, jednego z najbliższych współtowarzyszy pracy konspiracyjnej Józefa Piłsudskiego, bierze udział w końcowym okresie pierwszej wojny światowej w pracach P.O.W. w Polsce. Gimnazjum kończy w Krakowie, studia wyższe na wydziale filozoficznym we Lwowie. Od roku 1922 do 1939 pracuje w Przystosowaniu Wojskowym Kobiet na różnych stanowiskach, ostatnio przed drugą wojną światową - na stanowisku komendantki Centrum Wyszkożenia Instruktorskiego P.W.K.

We wrześniu 1939 roku dowodzi batalionem kobiecym przy dowództwie brygady Obrony Narodowej i na tym stanowisku czynna jest w akcji obrony Lwowa.

We Lwowie rozegrała się - na tle ogólnej tragedii Polski ściśniętej w kleszcze dwóch wrogów - jeszcze osobista tragedia Haliny Wasilewskiej rozjeścia się z siostrą Wandą, która poszła na współpracę z zaborczą Rosją. Musiał to być wielki cios, dźwigny przez Halinę do końca życia.

Od października 1939 r. Halina Wasilewska bierze udział w pracy konspiracyjnej Z.W.Z. ~~xxxxxx~~ we Lwowie, a od ~~xxxxxx~~ listopada 1941 w Warszawie w Komendzie Głównej Z.W.Z. - A.K., w ramach tworzącego się wydziału Wojskowej Służby Kobiet w I oddziale sztabu A.K. Od roku 1942 w tymże wydziale W.S.K. zostaje referentką wyszkolenia i instruktorką na wyższym poziomie prowadzonych kursów dla kobiet.

Aresztowana przez Niemców 29 października 1943 r., osadzona na Pawiaku, współpracuje z konspiracyjną siatką łączności więziennej. Wywieziona 3 kwietnia 1944 do Ravensbrück, organizuje tam wśród znanych sobie więźniarek, członkiń wojskowej organizacji podziemnej, mocno zakonspirowane "piątki", jako rezerwy A.K. na końcowy etap wojny.

Halina Wasilewska w obozie koncentracyjnym pełniła funkcję "sztabowej". W olbrzymiej większości funkcyjne obozów, jak "sztabowe", "blokowe", "capo" i inne - źle zapisały się w pamięci współwięźniarek. Wasilewska należała do nielicznych wyjątków, które swe prerogatywy

funkcji administracyjnej lub dozorczej wykorzystywały z narażeniem swego życia, by ratować koleżanki od "selekcji" na śmierć, od transportów, by pomóc w dożywianiu, w udzielaniu lekarstw i t.d. To też współwięźniarki złożyły piękne zeznania o postawie i gorącym sercu Haliny Wasilewskiej z okresu wspólnych cierpień w obozie.

Z Ravensbrück zostaje ewakuowana przez Szwedzki Czerwony Krzyż do Szwecji. Od stycznia 1946 r. czynna jest na terenie Niemiec, początkowo na stanowisku komendantki kobiet-żołnierzy A.K., niewcielonych do Polskich Sił Zbrojnych na obczyźnie, potem na stanowisku komendantki II batalionu P.W.S.K. w Meppen i na tymże stanowisku od maja 1947 w W. Brytanii aż do demobilizacji.

S.p. Halina Wasilewska miała czynne i ofiarne życie, wypełnione rzetelną służbą Polsce. Ocenę tej służby wyrażają ~~wyższe~~ odznaczenia: Krzyż Walecznych z okresu I wojny światowej, Krzyż Niepodległości, Krzyż Zasługi oraz Krzyż Walecznych z 1 października 1944 roku, nadany przez Dowódcę Armii Krajowej.

1/1/12

Inspektorka Halina Wasilowska, m. 1899 r
 Zetmierz artylerii legijonowej, czeronkami POW, potem w latach
 1918 - 1920 jako oficer OLK brata nadział w obwodzie Lwowa
 i Wilna. Po wojnie była organem zarobkowym w ruskim państwie
 W latach 1928 - 1934 pełniła funkcję komendantki brzo-
 wiego oddziału PWK i odnowienia kierownictwa referatu
 kobiecego WF i PW w Oddziale Wojskowym WF i PW Dok VI
 od 1934 do 1939 r. była komendantką Centrum Wyższej Szkoły
 Inżynierskiej PWK w Warszawie
 W kampanii wrześniowej była komendantką ~~Wojskowej~~ ^{Kobiecego}
 batalionu Pancerny Szusły Wojaskiej we Lwowie
 zaprzynione w październiku 1939 r. w Oddziale Lwowskim
 SZP, ps "Krytyka". Od 1941 r. pełniła funkcję refer-
 entki wydziału w Szefostwie WSK Rf ZWZ w Warszawie
 awansowana w 1943 r., mjrmarża Parake i Ravensbrück
 Po wyzwoleniu była w stopniu majora była komendantką
 II Batalionu Pancerny Szusły Wojaskiej ~~Robit~~ ^{Robit} w Meppen
 I Dyrigini Pancerny

Zmarła w Berlinie w 1961 r.

I/1/13

Inspektorke Halina Wasilewska *major PWK X*

Halina Wasilewska ^{Jana tezi} urodziła się w 1899 r. w Anglii. Maturę uzyskała we Lwowie ^{WS} uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie ukończyła studia filozoficzne i specjalizowała się w biologii, ^{a następnie} pracowała jako nauczycielka w żeńskim gimnazjum ~~we Lwowie~~ w okresie I wojny światowej brała czynny udział w walce o niepodległość. Działała w POW, w męskim przebraniu walczyła w artylerii Legionów, w szeregach OLK uczestniczyła w obronie Lwowa i Wilna.

W okresie powojennym należała do Klubu Starszych Instruktorów PWK. W latach 1928-1934 była Komendantką Okręgu PWK ^{rozpracowania} i kierowniczką referatu kobiecego ^{Okręgowego Urzędu} WF i PW we Lwowie. Od 1934 r. do 1939 r. pełniła funkcję Komendantki Centrum Wyszkożenia Instruktorów PWK. Była autorką ^{przewodniczenia} metodyki pracy w PWK.

We wrześniu 1939 r. była Komendantką Batalionu Kobiecego PSK. Od października 1939 r. ~~działała w SZP-ZWZ we Lwowie~~ ^{działała w SZP-ZWZ} działała w SZP-ZWZ we Lwowie. W 1941 roku, z racji dużego zagrożenia, ^{interwencji} została przeniesiona do Warszawy i w Komendzie Głównej ZWZ objęła stanowisko referentki wykszolenia wojskowego kobiet na wypadek od/twarzania Sił Zbrojnych.

Aresztowana przypadkowo na ulicy i uwięziona na Pawiaku współpracowała tam z więzienną siatką łączności. 3 kwietnia 1941 została wywieziona do Ravenbrück. Tu również podjęła służbę w obozowej ^{obozowej} więziennąj konspiracji. Po oswobodzeniu obozu została ewakuowana ^{szwedzki} na do Szwecji przez Polski Czerwony Krzyż. ^{stała} Stamtąd ~~trafiła~~ wyjechała do brytyjskiej strefy okupacyjnej w Niemczech i przewodniczyła tam Komisji weryfikacyjnej kobiet żołnierzy AK.

W październiku 1946 r. objęła komendę 2-go batalionu pomocniczej służby wojskowej kobiet w I Dywizji Pancerniej w Meppen. Po demobilizacji została przeniesiona ze swą jednostką do Ontario w Anglii. Następnie przebywała w ośrodku kobiecym w Calveley do ostatecznej demobilizacji Polskich Sił Zbrojnych

praca w Warszawie, praca w Warszawie, praca w Warszawie

2/1/24

- 2 -

in Stuttgart

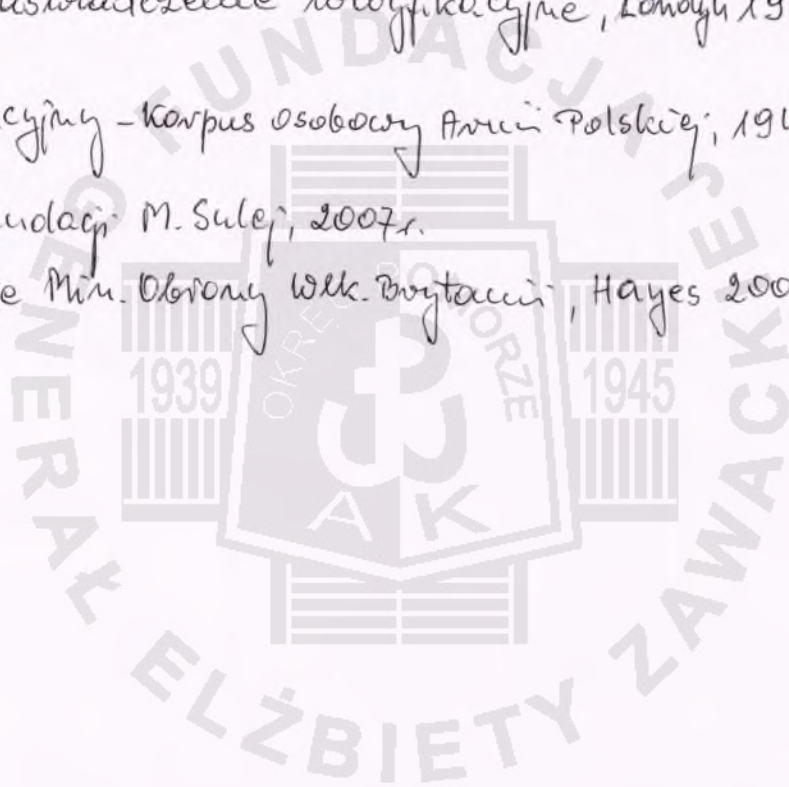
Zamieszkała w Stattforcie. Ukończyła kurs k~~re~~ślarski i pracowała w zawodzie autora reklamy handlowej.

Zmarła nagle 8 lutego 1961 r.

I/2 Dokumenty dotyczące relatora

- Okólnik poufny do pp. oficerów wojskowych w sprawie Ligi Kobiet P.W. Piotrków 1916, mps, kopia, k. 2, s. 1-3
- Dokumenty z Centr. Archiwum Wojskowego, 1933, rkps, kopia, k. 5, s. 4-11
Przygot. M. Sulej, 2007r.
- Wniosek paszportowy, Sztokholm 1945, mps, rkps, kopia, k. 1, s. 12
- Zaświadczenie weryfikacyjne, Londyn 1946, mps, rkps, kopia, k. 1, s. 13-14
- Legitymacja tymczasowa wydana przez Delegaturę PCW przy 2 Korpusie Armii Polskiej Cur 320J, 1945, mps, rkps, kopia, k. 1, s. 15
- Dodatkowe zaświadczenie weryfikacyjne, Londyn 1946, mps, rkps, kopia, k. 1, s. 16
- Zeszyt ewidencyjny - Korpus Osobowy Armii Polskiej, 1948, mps, rkps, kopia, k. 2, s. 17-20.
Przygot. do fundacji M. Sulej, 2007r.
- Zaświadczenie Min. Obrony Wlk. Brytanii, Hayes 2002, mps, rkps, kopia, k. 2, s. 21-22

993/Prez.
Seiśle poufne.

Pietrków, dn. 31 sierpnia 1916r.

1/2/1

Okólnik poufny

do pp. oficerów werbunkowych w sprawie Ligi Kobiet P.W.

W zakresie ucerzowania stosunku Departamentu Wojskowego N.K.N. do Ligi Kobiet Pogotowia Wojennego nastąpił w ostatnich czasach doniesły fakt. Liga Kobiet została zalegalizowana przez c. i k. Generalne Gubernatorstwo w Lublinie pod warunkiem, że D.W. obojnie odpowiedzialność za akcję legionową Ligi, ustęp odnośny w rozporządzeniu c. i k. Gen. Gubernatorstwa L. 626039832 z dnia 6/VIII brzmi: Działalność Ligi dotycząca popierania Legionów Polskich stawia się pod nadzór D.W. N.K.N. w Pietrkowie. Praktyczne znaczenie tego warunku jest wielkie zarówno dla D.W. jak dla Ligi. Liga wyjęta zostaje przez to w swej akcji legionowej z pod kontroli czynników policyjnych, każda jej czynność w tej dziedzinie aprobowana przez D.W., a w kołach prowincjonalnych przez wystanników D.W. zyskuje ochronę prawną. Uwalnia to Ligę od wielu trudności i nieporozumień. D.W. ze swej strony zyskuje prawny i faktyczny wpływ na wszelkie akcje Kół Ligi, związane z Legionami / obchody, tarcze, gospody, schroniska, publikacje i tp/, przyczem żadna z c. i k. Komend Obwodowych nie może udzielić zezwolenia na jakiegokolwiek legionowe przedsięwzięcie Ligi bez gwarancji i aprobaty ze strony przedstawiciela D.W. Wychodzi to obydwom instytucjom na pożytek, ograniczając do minimum ingerencję czynników zewnętrznych, ułatwia zharmonizowanie wszelkich akcji na rzecz Legionów, usunięcie nieporządków i szawoli. Poza ten zarządzenie poczytane być musi za ustępstwo na rzecz D.W., jako reprezentacyjnej instytucji polskiej i wzmacniające przez to czynniki państwowe-twórcze polski.

Wykonywanie jednakowoż swego nadzoru kontrolnego przez D.W. nad czynnościami legionowymi Ligi mogłoby być obustronnie w całej pełni owocne, o ileby między obydwoma instytucjami istniało dawne obustronne zaufanie.

Z faktu legalizacji zbiegły się jednakowoż doniesłe zmiany w tonie samej Ligi Kobiet. Zatóczony druk charakteryzuje ewolucję tej organizacji w ciągu ostatnich tygodni w świetle ważniejszych dokumentów. Liga Kobiet przyłączyła się do C.K.N. i właśnie w chwili gdy C.K.N. prowadzi zacieklą kampanię przeciwko D.W. i werbunkowi do Legionów P., tym samym traci Liga wiele ze swej dawnej użyteczności, jako instytucji popierającej Legiony, a staje się polem do agitacji partyjnej, dezorganizującej Legiony, która każdej chwili może ją użyć jako narzędzia dla własnych celów. Ewolucya ta przesądza stanowczo o stanowisku D.W. do Ligi Kobiet i jej poszczególnych kół.

/Kiedy Liga występuje przeciw D.W. - równocześnie traci swój charakter bezpartyjny przez akces C.K.N. nadzór D.W. nad jej czynnościami ogłoszonymi prowadzi bezpośrednio do scysji. W najbliższym czasie D.W. zdecyduje definitywnie swoje stanowisko w tej sprawie i powiadomi oficerów werbunkowych, czy i w jakiej mierze podejnie się stałego nadzoru nad Ligą K., czy też usunie się od wszelkiej nad nią odpowiedzialności / przekreślone, przypisek kopiującego.

D.W. przez swoje organy współdziałał przy stwarzaniu Kół Ligi w celu pomocy materialnej i moralnej na rzecz Legionów, popierał wszelką akcję Ligi, oddawał do jej usług swą organizację i środki techniczne, a przez udzielenie jej swego autorytetu przyczynił się w wysokim stopniu zarówno do wzrostu Ligi, jak i do

zdobycia powagi moralnej w społeczeństwie. Popierając skoncentrowanie wszelkiej akcji pomocniczo-humanitarnej dla Legionów w ręku Ligi /np. akcja gwiazdkowa/ a hamując inną inicjatywę w tym kierunku, w pierwszym rządzie przyczynił się D.W. do wytworzenia się powszechnej opinii, że Liga Kobiet jest organizacją bezpartyjną, a tylko na usługi Legionów oddaną i że jej cele organizacyjne w całości harmonizują z interesami Legionów Polskich. Tymczasem w ostatnich miesiącach poszczególne Kółka Ligi Kobiet zaczęły coraz więcej poddawać się wpływowi organizacji politycznych wchodzących w skład C.K.N. i obracać środki materalne przez społeczeństwo do jej rąk na cele Legionów składane na podtrzymanie już P.O.W., już finansowanie różnych akcji politycznych, prowadzonych przez Komitety i Wydziały Narodowe, związane z C.K.N. W końcu Zarząd naczelny Ligi K.P.W. zajął otwarcie stanowisko wrogo względem D.W. i zaczął na całej linii działać jako narządzie C.K.N. co ukończono zestawem formalnym akcesem Ligi K. do C.K.N. na Ejeździe piatrkowskim z dn. 25 sierpnia. W rezultacie Zjazdu piatrkowskiego nastąpił w Lidze rozłam, grono działaczek Ligi, nie godząc się na nowy kurs polityczny większości, usunęło się z chwili, gdy Liga Kobiet zgłosiła akces do C.K.N. i postanowiło dalej rozwijać działalność pod dawną firmą Ligi Kobiet Fegetowia Wojennego i na podstawie dawnego statutu, nieopuszczając celu do Ligi politykowania. Działaczki owe ukonstytuowały się, wybierając tymczasowy Zarząd Centralny w Warszawie i, apelując do wszystkich członków Ligi, solidaryzujących się z zasadami dotychczasowej pracy o tworzenie Kół w Związku z nimi. Z tego to grona wyszedł załączony druk, zawierający opis rozłamu. W tej Lidze Kobiet musi D.W. widzieć prawdziwe właścicielki zastuzonej firmy i spadkobierczynie dotychczasowych tradycji Ligi Kobiet.

W najbliższym czasie D.W. zadecyduje ostatecznie o swym stanowisku do tej części Ligi Kobiet, która od dawnych zasad pracy odstąpiła i powiadomi pp. oficerów werbunkowych, czy i w jakiej mierze podejmie się stałego nadzoru nad działalnością tej organizacji, czy też odsunie się od wszelkiej za nią odpowiedzialności.

W okresie zaś przejściowym obowiązują wszystkich oficerów werbunkowych następujące zasady taktyczne.

- 1/ Natychmiast po otrzymaniu niniejszego okólnika do oficerów werbunkowych poinformuj Kółka i osobistości z nimi współdziałające o ewolucji Ligi Kobiet i uświadomij o zmianie sytuacji i sprostuj wszelkie ewentualne kłamliwe informacje.
- 2/ Panie bądź to będącymi członkami Ligi K., bądź to popierającymi w innej formie akcją legionową, wręczaj poufnie w odpowiedniej ilości załączone druki i rozpocznij gorliwą agitację za twierdzeniem się jak najliczniejszych Kół na dawnych zasadach, w sparciu o nowy Zarząd prawdziwej Ligi K.P.W., uniemożliwiając rozwój Kół Ligi C.K.N. W c i k. Generalnego Gubernatorstwa, domagając się jego realizacji / dalszego ciągu brak /.

NN	Pseud	Imie	Nazwisko	Adres	1913			1914			
					Wpis.	X	XI	XII	I	II	III
1.	Alda	Wanda	Wasilewska	Czarneckiego 6		1	1	x			
2.	Aldona	Anna	Górecka	Pl Szczepanski 2							
3.	Arfa	Helena	Kobyłańska	Sebieskiego 16	1	-	1	x			
4.	Areka	Anna	Biernacka	Librowszczyzna 8	-		x	x			
5.	Brynicka	Wład.	Miecznikowska	Pańska 11	-	x	x	x			
6.	Dana	Marya	Szysztewska	Łobzowska 47 IIIp-		1	1	x			
7.	Emilja	Bronisława	Łobzowska	Podgórna	-	?					
8.	Halszka	Stefania	Kozłówna	Sw. Łazarza 19							
9.	Hanna	Stef.	Kudelska	Pl. Koszaka 8							
10.	Herpyna	Olga	Wichlińska	Starowiślna 12	-	x			1	x	
11.	Helena	Matylda	Merdingerówna	Lubicz 10	-	x	x	x			
12.	Genuszka	Eugenja	Majewska	Biskupia 8	1	-	1				
13.	Irena	marja	Sawicka	Wolska 18 IIIp	-	1	1				
14.	Iskra	Katarzyna	Tehr	Szlak 11	-	x	x	x			
15.	Iwona	Janina	Głębecka	Wenecya 1	1	-	1	x			
16.	Iza	Zofja	Rajewska	Karmelicka 46 IIIp		x	x	x			
17.	Janina	Stanisława	Müllerówna	Wolska 13	-						
18.	Jastrzębiec	Wanda	Peptawska	Pr. Czerw. Zakt. Głücki 2		2		x			
19.	Kama	Kamila	Wójcikówna	Akad. Handl. Urzędnicza		1		x			
20.	Kilof	Zofja	Keheffer	Mersztynowska 1		x	x	x			
21.	Lola	Karolina	Bincerówna	Andrzeja Potockiego	7		x	x			
22.	Kalina	marja	Sarkówna	Settyka 13	1	-	1				
23.	Karolina	Bronisława	Kozłowska	Podwale 2	-	x	x				
24.	marja	Halina	Sawicka	Wolska 18 IIIp	-	1	1				
25.	Marta	Henryka	Sokołowska	Łobzowska 47 IIIp-of		1		x			
26.	mia II	Marja	Matuszewska	Czysta 13	1	-	1	x			
27.	Mira	kar.	Krzyżkowska	Czysta 13	-	1	1	x			
28.	marzeńka	kar.	Miecznikowska	Pańska 11	-	x	x	x			
29.	Mike	Urszula	Kukewska	Karmelicka 7 IIP	-	1	1	x			
30.	Ola	kar.	Kernitewiczówna	Floriańska 47	-	x	x	x			
31.	Szara	Janina	Benedekówna	Batorego 8		x	x	x			
32.	Ryśka	Anna	Kułaga	Krupnicza 22	1	50	50	x			
33.	Senka	Zofja	Kossuthówna	Zacisze 14 IIP	-						
34.	Szczęсна	Hanna	Rzepecka	Czysta 13	1	-	1	x			
35.	Szuska	Zofja	Szumieńska	Kołatąta 8	-	x	x				
36.	Wanda I	marja	Dyląganka	Filarecka 21 XII	-	x					
37.	Wanda II	Wanda	Smolikówna	Dunajewskiego 7	-						
38.	Wiera	Bogusława	Kowakówna	Starowiślna 12	-	x	x	x			
39.	Wiga	Jadwiga	Liczbińska	Czysta 13	1	-	1	x			
40.	Zofka	Zofja	Wichewska	Siemiradzkiego 161	-	1		x			
41.	Grażyna	Janina	Paszewska	Sebieskiego 16	-						
42.	Rejanowa	Nera	Śladkewa	Mersztynowska 4	-						
43.	Sylwia	Jadwiga	Zielińska	Łobzowska 47 IIIp1	-		1	x			
44.	Stawka	Bolesława	Zienkowiczówna	Smoleńska 26	x	-	x	x			

1. d. 2. 1754/WSK-402/07

GAW, KN-155 - Katarina Wankowa
KN-25.I.1933. ps. Katarina

1/2/4

zawód - unychničen M. S. Wopk.

A. - referentka p.w. i.w.f. przy Okr. Urzędzie
we Lwowie.

odr. Lwów, Zastawianin 49.

odrzn. - Kupi P.O.W.

Orłota

KW

Kupi Avini Wschod

Kupi Zastawy Trebny

odr. Kupi W. Wankowa
KN 22. IV. 1938.

Zużycie i przebieg pracy ideowo-niepodotr-
gowej (nazwa p.n. J. B. de W...)

" Ur. w Londynie w 1899. Ukończyła gimnazjum
w Kwałowie; posiada absolutorjum Wyż. Filozof.
Uniw. Lwowskiej.

Przez lata 1913 i 14 pracuje w Hławce
organizowała p.n. Zw. Strzelecki; pod kmdą
ob. ptk. Florka. Od listopada 1914 do lutego
1915 służyła pomocniczo w kolumnie wyprawkowej,
I Brygady pod Jabłonkowem. Przez miesiąc
marzec przydzielona do sanitariuszek
I Bryg. w Kstach; stamtąd wyjechała do Wierki
gdzie pracowała w Gospodarstwie dla Cyjoistów
do jesieni 1915 r. Od stycznia 1918 r.

pracy w P.O.W. K.N. 2. w ośrodku
wywiadowczym i lotnym, do likwidacji
ośrodku. Biorze udział w obronie Lwowa,
jako szeregowiec 6ej komp. 5 p.p. leg.,
przed ewakuacją i styczniu 1919 r. Następnie do
maja jako plutonowy patrolu telefonicznego
3 bat. 5 p.a.p. Przed rok 1920 z powodu
choroby płucnej nieczynny.

Obecnie od 1922 pracy w przesp. wojsk.
kobiet, jako instruktora.

Kwadrans dla Biura Kom. K i MN
wyjet. 2. X. 1937 r. w W-wie przy ulicy
nr. 21. III. 1899. Lwów.
ok. KW, nr. K. 2.
KN 25. I. 33.
adw. Okopowa 59, Centrum Wykoleń PWK

Kwadrans wyjet. przy ulicy dla Biura Kom.
K i MN.
w dn. 1. 02. 1933; Lwów.
c. Lewin i Wandy z d. Zieleniewskiej
adw. Lwów, Tadeuszowska 49.

Uwagi Komisji:

1/2/6 3

" Później wchodzi na Kuj. Okręgowy.

Gen. Barthele de Weylen

06. Wniósł, że niema osobist.

Opinia wojewody lub osoby centralnej.

" Opinia Absolut, znowu ni osobist.

Gen. B. de W.

18. I. 1933.

Cudnowski Mann, 2 Morlany do... Moskwy, Londyn 1945

s. 7 - Marian Bogatko, drugi mąż Warienskiej, został
zastrzelony w tajem. okol. w Warszawie na wiosnę 1940 r.
Był robotnikiem z kucheną, miły, rozumny.

A. Ciotkon, Wanda Warienska. Dwa historie biograficzne
Londyn 1977

s. 11

Romuald Dymarski - student matematyki, syn robotnika
z Tuchowa - pierwszy mąż Warienskiej.

w 1928 r. - m. z nią córka Ewa

w 1931 r. zm. na tyfus w Ł-wie.

s. 14 - wroczona 21.01.1905. w Ł-wie.
mięta dołotant z polonizacji.

s. 16 - w W-owej miłośniczka z Bogatką na Żoliborzu.

s. 25 - ~~Wanda Warienska~~ gethago na prochy w Warszawie
Sowiec. słysząc o śmierci swojej córki W.W. - Ewy.
Tę matkę odniosła pygnąć i zost. w Warszawie
Zm. w 1958 r.

s. 25 - Bogatko zabity (zastrzelony w domu na NKWD),
(jako bandyta).

Wspom. jej do 18.39 w: 2 poka walki 1968, nr. 1.

s. 120 - nożycie byli ateistami, dopiero na staro-
miejscu stała się teozofia. 3
12/8

s. 120 - W. chodził po wojnie w Krasie do
Epim. im. ~~Polonii~~ Racunickiej tylko rok
Po ul. 111 leży kontynu. w Epim. Kł. Juchowicz.

s. 120 - uchwycone w obywatela kalenickim stopień
w 1918r. (Wanda i Halim)

s. 121 (dokument był w zbiorze kalenickim na terenie
w Ławie)

s. 121 - Bogactwo formalne nie był jej interesem.

s. 122 - Halim po zakończeniu wojny wyjechał
do Włoch na studia i do pracy.

Pracował w zakładzie o dźwięku w 1919r.

Następnie pracował w szkole jako instr. P.W.

Mieszkał w Włochach, a potem we Francji.

Miał stały kontakt.

Mieszkał w domu przy ul. za Zbigniewa Niemca
Pracował oboje w Radymnie.

Niemiec był leśniczym. Pracował w ZNP w Ławie.

Umarł w czasie okupacji na rozpaczy

został w lesie w miejscowości k. Skarżyska.

Zatorowa Helena, Wanda Wawilowska, W-w 1976. C

I/2/9

s. 7. - matka - aktymu orient. PPS
Kunicki OW LP

s. 9. - matka ich - Zofia Alderman

s. 8 - Wanda - dumpy z kolei

s. 11 - W. Zielonicki orient. um. pow. z wojny i orient.
pub. w Kijowie, potem po Finlandy
dostali my do domu. (w 1977r.)

! rob. w CAW - Wanda Wawilowska z Zofia

Wspomnienie Wandy Wawilowskiej

z Pda Walter 1968 w. 1.

s. 118 Matka ost. Zw. Smelichy.

s. 119 - w XI 1914o. orient. um. pow. z wojny i orient.
ostawia: o sypozostwo.

Uwaga: to jest jej cioteczka bunt byt
ptk. armii wojny.

Matka poch. z Moskwy
Ojciec z Petersburga.

W l. 1914-1917, post. mrobec. matka i ojciec
mieszkały z babką - starą (Wanda i Halina)
we wsi Zawojowa k. Suchej p. Mukowa
Podhal.

Tem razem je na wakacjach wojna.

Od czasu do czasu odwiedzał je ojciec,
który mieszkał w K-wie.

Matka wróciła do domu w 1922. po Finlandy
i Szwecji.

20m 3.
By wien kto to jest?
W - w 1938
s. 779.

I/2/10

Wanilenski - Leon

redaktor "Prochodnik" i "Prasowiki"
adwokat Tymon Radoski
w 1918 r. Mińsk Spu Zupr.

w 1. 19-20 marzec i październik. Kancel. Pari. ds. budowy.
w 1920. part RP w etym.
art. deleg. pol. na rozm. pokoj. w Rydze

w 1. 30-tych pracach Yut. Baud. Nujn. Hst. Poln.
i red. "Niepodleglosci"

on pracach Yut. Baud. Nujn. Hst. Poln.
publikacja. Sprawa Nowo Sto...

W. Piłog - Meliuszowski, Leon Wanilenski; różne biografie
w: Niepodleglosci t. XVI, W-wa 1937.

s. 12. - ojciec L. W. - organizator w Lileksnie
maj. Zyberk-Platerow, w Yutland
drukielk Jany - tek sam.

matka L. W. Maria Reiter, nauczycielka
w ol. Platerow, Niemka

umr. w Petersburgu jako organizator w Kancel. sis. Strausman

w domu Leona - Mienic

s. 37 - w styczniu 1898 r. umarł w wieku 21 lat w Londynie

s. 37. - jego zdaniem W. Piłsudski był znanym
Piłsudskiemu z Petersburga jako członkiem
grupki PPS i bardzo wysoce jemu cenił.

s. 36. - materialny w Londynie po ucieczce z PPS
w Zurychu, L.W. jako uczy w szkole "Pracownicy" na miejscu
widył Fodki - Narkiewicz, Centralny w. Zapr. Soc. Pol. miała siedzibę w Londynie.
s. 36 - strona białej w Wiedniu pryncyp 1904 r.

s. 48 - w XII. 1902r. opisał doświadczenia po 5-let. pobyciu
i powrócił do Kurlandii.

s. 65. - w dniu 1. VIII. 1914. ogłosił przed wyjazdem
ze Piłsudskiem do Kielc, krótko wyobraził
osobno, pomógł Piłsudskiemu w potrzebie
wywołaniu powstania.
był m. in. wstąpił VIII-IX 1914. r. do "Dziennika
Uchwały Polskiej Organizacji Narodowej".

Waniewski Helena - 257
Hipolit - 335

s. 257 W liście do Klara Kneise, Paryż 14. IV. 1904r

"A mnie ~~całkowicie~~ obojętne wyjechał po staraniu,
zinną chorobą pan "całkiem", Helka też, po tym
wyjechał normalnie."

Całkowicie obojętne w takim państwie

12/12

Paszport

No. Wa. 421. 1. 27/45

Passeport

Obywatel polski
Citoyen polonais

WASILEWSKA Halina

zamieszkała w
domicilié à

Bankeryd

ref. S. P. P. TPA
copyright : S. P. P. London

w towarzystwie żony
accompagné de sa femme

Rysopis — Signalement

		Zona — Femme
Data urodzenia Date de naissance	21. 3. 1899.	/
Miejsce urodzenia Lieu de naissance	Londyn — Anglia — England	
Stan Etat civil	-	
Zawód Profession	urzędniczka — employée	
Wzrost Taille	1.79 m.	
Twarz Visage	owalna — oval	
Włosy Cheveux	blond — blonds	
Oczy Yeux	szare — gris	
Znaki szczególne Signes particuliers	-	

Dzieci — Enfants

Imię — Nom	Wiek — Age	Płeć — Sexe
/	/	/

Paszport niniejszy ważny jest na wszystkie kraje Europy i poza Europą.
Ce passeport est valable pour tous les pays d'Europe et hors d'Europe.

Termin ważności niniejszego paszportu kończy się z dniem
Ce passeport expire le

16 czerwca 1948
16 juin 1948

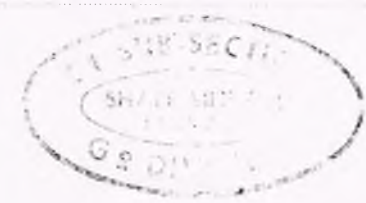
Podstawa: § 1 (3) In. P.-E. III. 728
zas. 3/36 z dnia 2.6.1936.
Stockholm, dnia 16. 6. 1945

Podpis posiadacza
Signature du porteur

Pieczec
Sceau

Halina Wasilewska
Podpis
Signature

Data
Date

Stockholm, le 16. 6. 1945.

30

ZASWIADCZENIE WERYFIKACYJNE

GŁÓWNA KOMISJA WERYFIKACYJNA A.K. działająca na podstawie zarządzenia
SZEFA SZTABU GŁÓWNEGO L.3044/pfn.pers.45 z dnia 9.XI.1945

s t w i e r d z a

że WASILEWSKA Halina, ps "Krystyna", ur. 21.III.1899 Londyn,

1. odbyła służbę wojskową w szeregach Armii Krajowej:

- X.1939 - XI.1941 - Z.W.Z.LW6W - identyfikowanie i kontaktowanie z p-twem kurierów, szyfry K-dy obszaru i zlecenia specjalne
XI.1941 - I.1942 - KOMENDA GŁÓWNA - referentka
II.1942 - 28.X.1943 - Oddz.I szt.K.G. - referentka wyszkolen. oraz zlecenia specjalne
29.X.1943 - 2.IV.1944 - pobyt na pawiaku /aresztowana/ - współpraca z "siatką" więzienną
3.IV.1944 - V.1945 - Ravensbrück - obóz koncentracyjny
V.1945 - I.1946 - Szwecja - ewakuowana przez Cz.Krzyż
obecnie na terenie Przeszy - nie wcielona do polskich sił zbrojnych.

2. Uzyskała w szeregach A.K. nominację do stopnia

m a j o r a

/1.X.1944 na podstawie rozkazu D-cy A.K.871/I z 23.IX.1944/

zweryfikowany obecnie definitywnie

3. Weryfikację oparto na następujących dowodach:

- a/ kwestionariusz specjalny
b/ odtworzony wniosek nominacyjny - potwierdzony przez gen. Bór-Komorowski

4. zaświadczenie niniejsze nie dotyczy obecnego stosunku do służby wojskowej wyżej wymienionej, oraz nie daje żadnych uprawnień do jakichkolwiek należności pieniężnych, lub świadczeń w naturze - za wymienione okresy służby. -

CZŁONKOWIE:

Własny podpis
Własny podpis

Otrzymują:

SZEF ODDZ.PERS.SZT.GŁ.
PODKOMISJA WERYFIKACYJNA KOBIET ŻOŁNIERZY A.K.
mjr. Wasilewska Halina

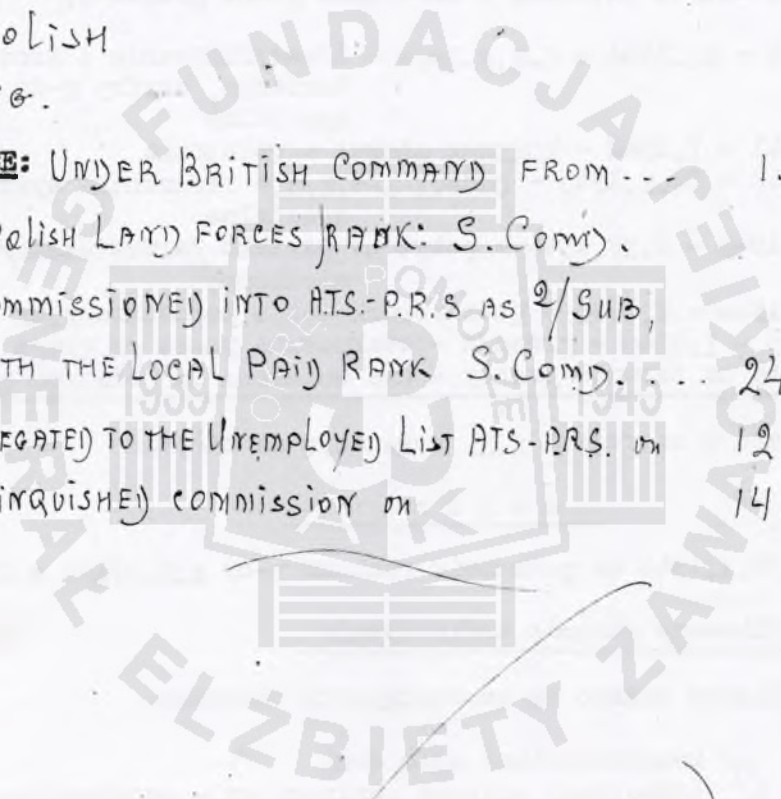

5/2/49

EXTRACT FROM ZESZYT EWIDENCYJNY

Surname: WASILEWSKA
 Christian Name: HALINA
 Date of Birth: 21. 3. 1899.
 Place of Birth: LONDON - ENGLAND
 Christian name mother: WANDA
 Christian name father: LEON
 Maiden name of mother: ZIELENIWSKA
 Nationality: Polish
 Religion: EWANG.

RECORD OF SERVICE: UNDER BRITISH COMMAND FROM ... 1. 7. 1945.
 (POLISH LAND FORCES) RANK: S. COMD.
 COMMISSIONED INTO A.T.S.-P.R.S AS 2/SUB,
 WITH THE LOCAL PAID RANK S. COMD. ... 24. 5. 1947.
 RELEGATED TO THE UNEMPLOYED LIST A.T.S.-P.R.S. ON ... 12. 8. 1948.
 RELINQUISHED COMMISSION ON ... 14. 12. 1948.

Dated:

POLSKI KORPUS PRACOWNIKÓW
 BIURO EWIDENCYJNE
 15 FEB 1949
 WARSZAWA
 GODZINA

Certified true Extract from Records

Harriet V. ...
 O.I.C. A.T.S. Division
 for O.I.C. P.R.C. Record Office

DELEGATURA
POLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA
PRZY D-WIE 2 KORP. A. P.

DELEGATION
OF THE POLISH RED CROSS
TO THE 2ND POLISH CORPS

2/2/45

N°. 320

dnia 4 grudnia 1945
m. p.

LEGITYMACJA TYMCZASOWA

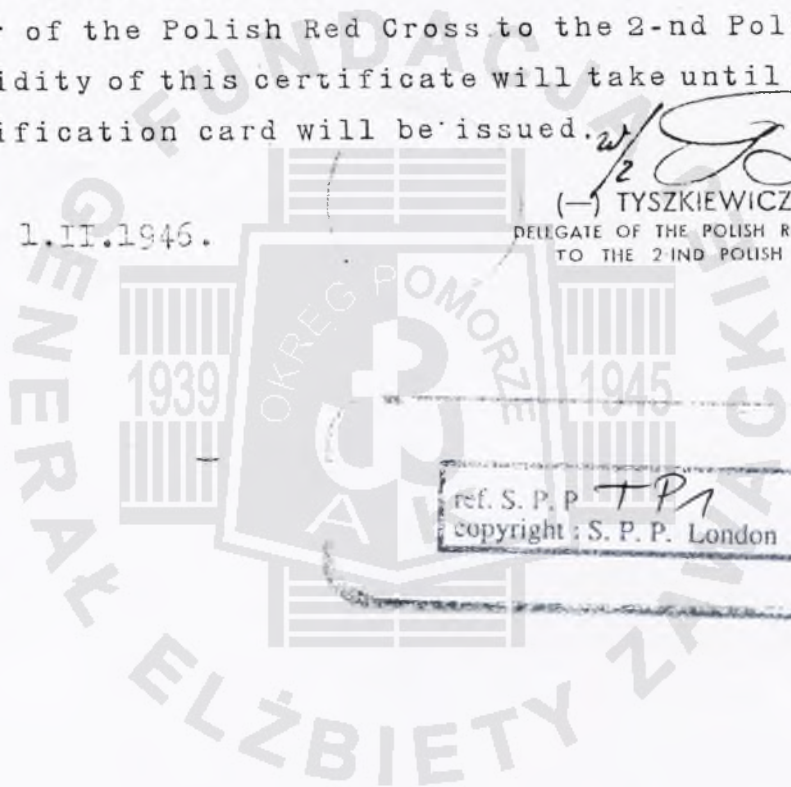
Stwierdza się, że p ~~pani~~ W A S I L E W S K A HALINA
jest prac. Delegatury POK przy D-twis 2 Korpusu AP.
Legitymacja ta jest ważna do czasu wydania stałej.

PROVISORY IDENTIFICATION CARD

This is to certify, that W A S I L E W S K A HALINA
is a member of the Polish Red Cross to the 2-nd Polish Corps.
The validity of this certificate will take until the permanent identification card will be issued.

Valide to: 1.II.1946.

[Signature]
(-) TYSZKIEWICZ ST.
DELEGATE OF THE POLISH RED CROSS
TO THE 2-ND POLISH CORPS

ref. S. P. P. TP1
copyright : S. P. P. London

SZTAB GŁÓWNY
SZEF ADMINISTRACJI PERSONALNEJ

GŁÓWNA KOMISJA WERYFIKACYJNA A.K.
L. dz. 890/pfn.K. Wer. 46
Londyn, dnia 24 lipca 1946

ref. S. P. P. *KWA*
copyright : S. P. P. London

DODATKOWE ZASWIADCZENIE WERYFIKACYJNE

do L. dz. 890/pfn.K. Wer. 46 z 4 maja 1946 r.

Główna Komisja Weryfikacyjna A.K., działająca na podstawie zarządzenia SZEF A SZTABU GŁÓWNEGO L. dz. 3044/pfn.Pers. 45 z 9. XI 45- po zebraniu dodatkowych dowodów

s t w i e r d z a

że major WASILEWSKA HALINA, ps. "Krystyna", ur. 21. III. 1899 r., Londyn

1. Uzyskała w szeregach Armii Krajowej odznaczenie: KRZYŻ WALECZNYCH PO RAZ PIERWSZY - I. X. 1944 - przez D-cę A.K.

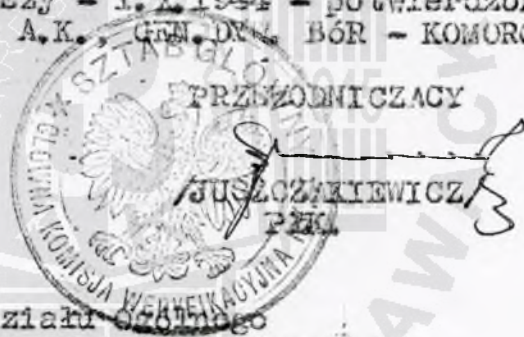
Podstawa: Odtworzony wniosek odznaczeniowy na Krzyż Walecznych po raz pierwszy - I. X. 1944 - potwierdzony 20. VII. 1946 przez b. D-cę A.K., GEN. DYW. BÓR - KOMOROWSKIEGO.

CZŁONKOWIE:

[Signature]
[Signature]

Rozdzielnik:

1. Sztab Główny - Szef Oddziału Ogólnego
2. Podkomisja Weryfikacyjna Kobiet Żołnierzy A.K.
3. Mjr. Wasilewska Halina

P/156 S. Comd

I/2/17

11B

Nazwisko i imię WASILEWSKA Halina
 Imię ojca Leon, Matki Wanda z domu Mieleniewska

ZESZYT EWIDENCYJNY

OR.

I. LISTA EWIDENCYJNA

Stoień: Major

(na podstawie rozkazu Dcy A.K. 871/I z 23 IX.1944.)
Zaswiad.Gz.Kom.Weryf.AK L.dz.890/Pfn K.wer.46.

Starszeństwo: 1.10.1944.

P.K.P.R.: - od 24.5.47 do 14.12.48

Lokata:

PRZYNALEŻNOŚĆ SŁUŻBOWA

STANOWISKO ZAJMOWANE

Dtwo Zgrupow. PKPR South Command
Obecnie : Osrodke Oficerski Calveley.

Referentka PSFR/ATS

POLISH156.

1	Urodzenie	Data		mieściac		rok
		dzien	miejscość	marzec	powiat	województwo
		21	Londyn		-	1899 Anglia
2	Wyznanie a) Narodowość b)	a) Ewang.-reform.		b) polska		
2	Stan rodzinny	Stan cywilny	nazwisko panięskie i imię		wyznanie	narodowość
		Żona	/		/	/
	Dzieci (imiona i daty urodzenia)	/				

I/2/18

4	Wykształcenie cywilne gdzie i kiedy	Srednie (ilość klas, egzamin dojrzałości)	Gimn.-Realne Egz.dojrz. 1918 Krakow.
		Wyższe (egzamina) N ^o dyplomu	Absolutorium Wydz.Filozof. Uniw.J.K. we Lwowie.
		Zawód cywilny	Instruktorka P.W.K.
5	Wykształcenie wojskowe	Szkoły, kursy, egzamina czas ich trwania od — do wynik	/
		W jakim kierunku się specjalizuje	nemiecki, francuski, angielski b.słabo.
6	Znajomość języków	W mowie w piśmie	/
7	Wiadomości specjalne		Warszawa, Wilno, Małopolska zach.i wsch.
8	Znajomość okolic Polski i krajów obcych		Kraj Niepodległości. K.W. 1919 - 20 Sr.K.?. K.M. 1939 - 45.
9	Ordery i odznaczenia	Polskie	/
		Zagraniczne	
10	Pochwały		/
11	Rany i kontuzje		
12	Zdolność do służby liniowej		
13	Data wstąpienia do wojska od szeregowca		Grudzien 1918
14	Okresy czynnej służby wojskowej		XII.1918 - VI.1919 9.IX.1939 - 29.X.1943 + konsp.w więzieniu i ob.konc.do IV.1945 pod dow.bryt. VII.1945 - 22.V.1947.

1/2/49

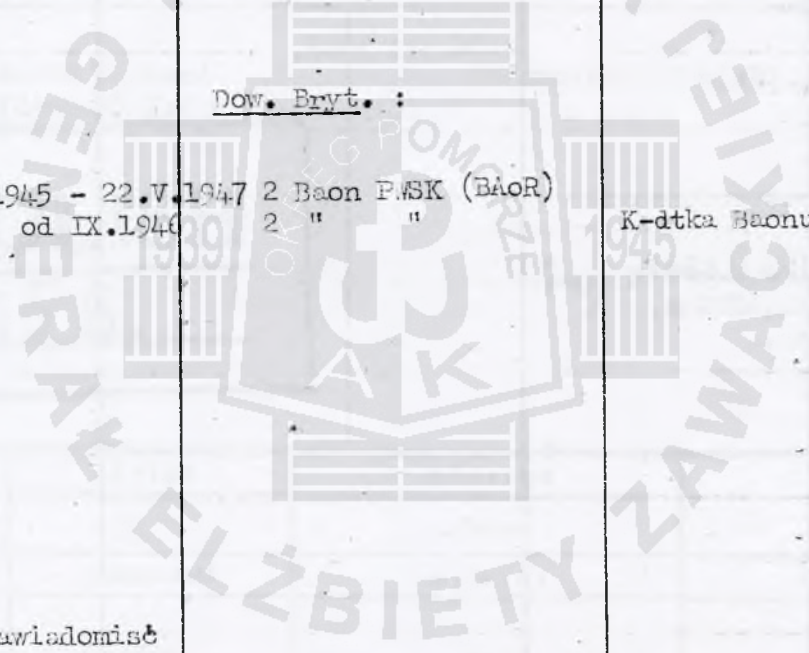
Stopień	Kiedy		FORMACJA (Oddział, pododdział)	Wyszczególnienie funkcji	PODSTAWA
	od	do			
1	2		3	4	5
Szer. szer. plut.	1917 - 1918		POW K.N.Krakow oddz. zenski.	telefon. telefon-observ.	}
	XII.1918-I.1919		6 komp.5 pp Leg.		
	II.1919 -VI.1919		3 bat.6 pap.		
	9 - 20.IX.1939		Baon Kobiety przy Brygadzie Obrony Nar.,Lwow	Kadrtka Baonu Identyfikowanie i kontaktowanie z dywion kurierow, szyfry Kdy Obwod i zlecenia specjalne.	}
	X.1939 - XI.1941		Z.W.Z. Lwow		
	XI.1941 - I.1942		Komenda Główna Z.W.Z.	Referentka Referentka wyszkolenia i zlecenia specjalne.	}
	II.1942 - 23.X.1943		K.G.Oddz.I.Sztabu		
	29.X.1943 - 2.IV.1944		Pawiak - współpraca z "Siatką" więzienną (Komórka poroz.z więzieniem KG A.K.)		
	IV.1944 - IV.1945		Ravensbrück- organizowanie komórki A.K.		
			Dow. Bryt. :		
	1.VII.1945 - 22.V.1947		2 Baon PWSK (BaOR)	K-dtka Baonu	}
	od IX.1946		2 " "		

Zaświadczenie weryfikacyjne

W razie wypadku zawiadomić
Kogo : -

Nazwisko i imię WASILEWSKA Halina
Dokładny adres : Calveley Airfield Camp, Cheshire

Dnia 7 czerwca 1948 podpis (-) H. Wasilewska.

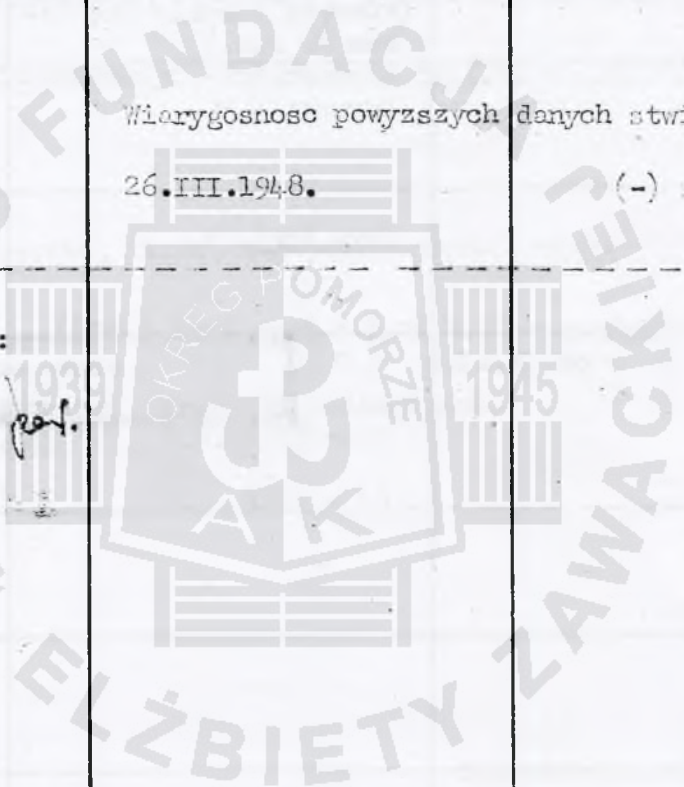
PRZEBIEG SŁUŻBY WOJSKOWEJ

1/2/20

Stopień	Kiedy		FORMACJA (Oddział, pododdział)	Wyszczególnienie funkcji	PODSTAWA
	od	do			
1	2		3	4	5
{ szer. szer. plut.	1917 - 1918		POW K.N. Krakow Oddział zenski		}
	XII.1918-I.1919		6 Komp. 5 pp Leg	Telef.	
	II.-VI.1919		3 Bat 6 pap.	Telefon-obsaerw.	
	9-20.IX.1939		Baon Kobiety przy Bryg. Obr.Nar.-Lwow.	K-dtka baonu	
	X.1939-X.1943		A.K.-jak w zasw.weryfikac.	- " -	
	XI.1943-IV.1945		A.K.-komorki i wiezienia obozu konc.		
	VII.1945-V.1947		2 Baon PWSK (BAoR)		
	od IX.946		" " " "	K-dtka baonu.	
			Wiarygosnosc powyzzszych danych stwierdzam		
			26.III.1948.	(-) Wasilewska	

za zgodnosc odpisu :

R. Krawiec
SRCSZ KIEWICZ K.
Por.

, dnia 194... r.

podpis

1.02.1754 WSK-612/07

MINISTRY OF DEFENCE

D R 2c
Bourne Avenue
Hayes
Middlesex UB3 1RF
Telephone: 020 8573 3831 ext 335 Fax: 020 8573 9078

M. S. 17.0008
I/2/21

**Urząd do Spraw Kombatantów i
Osób Represjonowanych
00-926 Warszawa
ul Wspólna 2/4
POLAND**

Your Ref: DW-11/S/076/479/2002
Our Ref: 3/W/P/156/DR2c/K
Date: 20 June 2002

Dear Sir

Thank you for your recent letter. I am pleased to confirm the following particulars of the military service of:

W/P/156 – SENIOR COMMANDER (MAJOR) ATS HALINA WASILEWSKA

Born on: 21 March 1899 **at** London, England

Parents: Leon and Wanda née Zieleniewska

Marital Status (while serving): Single

Nationality: Polish **Religion:** Protestant

Civilian Occupation (prior to Army Service): Women's Army Training Instructor

Service with the Polish Forces under British Command:

from 5 July 1945 **to** 23 May 1947

Service with the Polish Resettlement Corps: Enlisted on 24 May 1947
Commissioned

relegated to: **finally discharged**
Class "W" Reserve on 12 August 1948 **relinquished commission on** 14 December 1948
Unemployed List **(honourably discharged)**

Conduct: Her record and services were satisfactory

Former Service and History:

In the Home Army from October 1939. Arrested by the Gestapo and imprisoned in Pawiak prison 29.10.1943-02.04.1944. Transferred to Ravensbrück concentration camp and held there 03.04.1944-May 1945. Please see enclosed photocopy of document.

2/2/22

Enlisted in the Polish Forces under British command in Germany on 05.07.1945, and was posted to 2 Battalion, Polish Women's Auxiliary Service, 1 Armoured Division, 1 Polish Corps. Appointed Commander of 2 Battalion, Polish Women's Auxiliary Service, 1 Armoured Division, 1 Polish Corps on 15.10.1946. Served in Germany 1945-1947. Transferred to the United Kingdom – exact date of arrival in the United Kingdom not recorded.

Due to a gradual demobilisation of the Polish Forces under British command, was commissioned in the Polish Resettlement Corps (PRC), served in the United Kingdom until finally relinquished her commission on 14.12.1948 on absorption into industry.

Medal Entitlement:

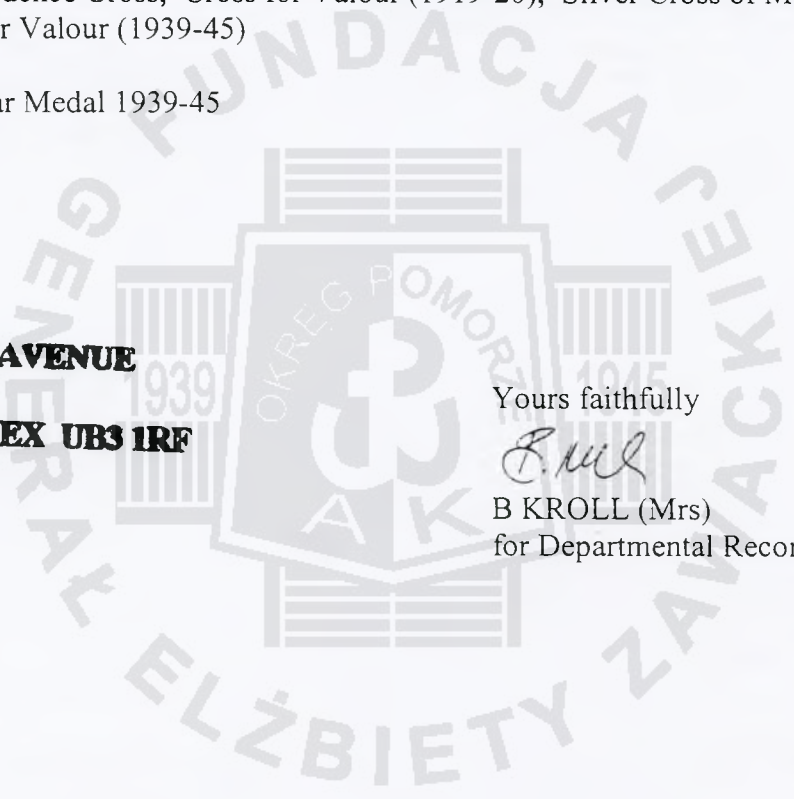
Polish: Independence Cross, Cross for Valour (1919-20), Silver Cross of Merit, Cross for Valour (1939-45)

British: The War Medal 1939-45

**DR 2c
BOURNE AVENUE
HAYES
MIDDLESEX UB3 1RF**

Yours faithfully

B KROLL (Mrs)
for Departmental Record Officer.

II Materiały uzupełniające relację

- Wspomnienie Sandy Wasilewskiej - wyciąg z Archiwum Ruchu Robotniczego KC PZPR, 1983, mps, kopia, k. 1.3.1

5/1

WSPOMNIENIA WANDY WASILEWSKIEJ

tom VII str. 339-432

((Wyciąg:))

str. 355 Halina/Halszka/ WASILEWSKA (1899-1951) - pracownica Przystosobienia Wojskowego Kobiet we Lwowie przed 1939 r. Podczas II wojny światowej czynna w ZWZ-AK. Więziona w Warszawie na Pawiaku i w obozie koncentracyjnym w Ravensbrück. Po zakończeniu wojny przebywała w Szwecji i w Anglii.

*Przyjść
petitem - ktoś
nie wouda*

str. 362. Michał Tokarzewski Karaszewicz (1893-1964) - czynny w PPS Frakcji Rewolucyjnej i Związku Strzeleckiego od 1910 r. następnie w Legionach Polskich i POW. Generał Brygady W.P. Czynny w ruchu teozoficznym w Polsce. Komendant główny Służby Zwycięstwa Polski 1939-1940 r. Wyznaczony na komendanta obszaru lwowskiego ZWZ, został zatrzymany przez władze radzieckie w nocy z 6 na 7 marca 1940 r. Uwolniony w 1941 r. Po III wojnie światowej na emigracji w Anglii.

Przyjść

P.: Czy zetknęliście się we Lwowie z gen. Karaszewiczem-Tokarzewskim, komendantem lwowskiego ZWZ ?

wyfo W.W

W.W.: Tokarzewskiego znałam osobiście, z zupełnie innego terenu, z jego terenu, z jego okresu teozoficznego. Moja matka była teozofką. Na Podlasiu, we wsi Miężeńin, w rozparcelowanym majątku, we dworze z parkiem, teozofowie mieli swoją kolonię, gdzie spędzali lato. W tym dworze poza teozofami przebywały dzięki znajomościom rozmaite dziwne figury. Np. spotykałam tam Władka Sokorskiego, który tam spędzał wakacje, spotkałam Zawistowską, która będąc chora i po jakichś perypetiach też tam pojechała wypoczywać. Ja z Bogatką spędziłam tam również jedno lato, uprzejmi teozofowie dali nam spokój. Pamiętam, co mi opowiadali chłopcy na temat teozofów, że odbywają jakieś nocne pochody, chodzą w białych długich szatach ze św. świecami i mają jakieś ołtarze, a głównym kapłanem jest gen. Tokarzewski, który odprawia tam jakieś mistyczne nabożeństwa. Tam więc poznałam Tokarzewskiego i ponieważ już go znałam wcześniej, mogę stwierdzić z całą pewnością, że we Lwowie go nie widziałam.

str. 375

Latem 1941 r. była amnestia. Przyjechałam wtedy do Moskwy z frontu, wezwano mnie w jakichś sprawach, zaproszono do Centralnego Komitetu i zapytano, ponieważ jest umowa i będą wypuszczać ludzi, kogo moim zdaniem należałoby natychmiast wypuścić, nie czekając na nic. Jako pierwszą osobę wymieniłam Władka Broniewskiego. Kto ze mną w tej sprawie rozmawiał nie pamiętam, ale ten, kto rozmawiał, natychmiast przetelefonował to nazwisko gdzieś dalej. Wówczas także była mowa o wojskowych i pytano mnie o różnych ludzi, m.in. padło nazwisko Tokarzewskiego, dopiero wtedy dowiedziałam się, że on siedział. "

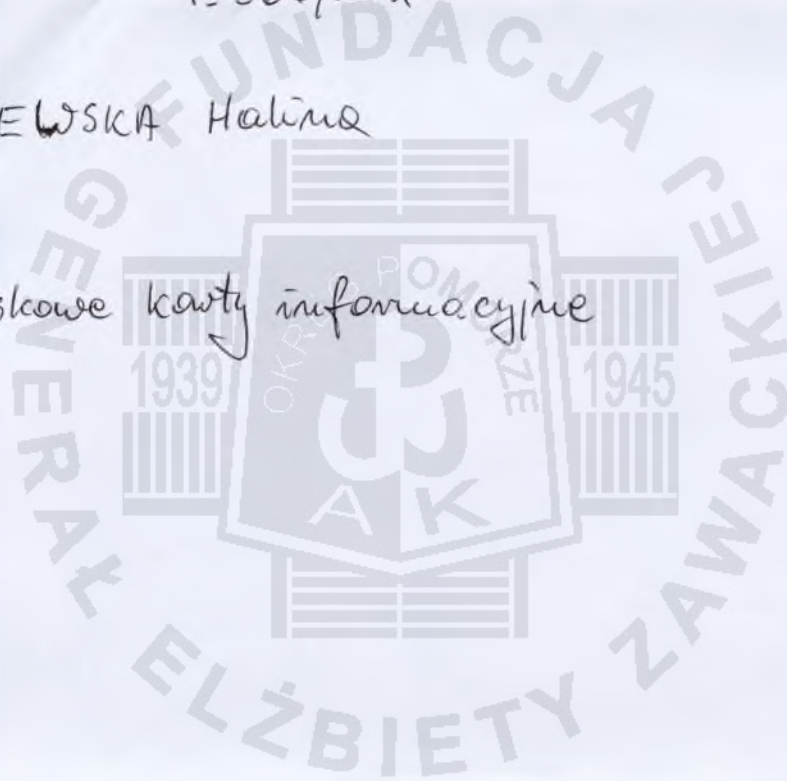
Odpis.
19.VIII 1983

T. 366/wsk

WASILEWSKA Halina

PKW
AK
Lwów
19-10a

V Nazwiskowe karty informacyjne

i

UM?

AK
KG

WASILEWSKA Helene

- ur. 3^{IV} 1898 r. w Londynie, córka Leonie Wasilew-
skiej autowego działacza PPS Frakcji
Rewolucyjnej. Aresztowana 8^{XII} 1943 r.
przeznaczona do Ravensbrück 5^{IV} 1944 r. - s. 500

- ma Perleku była więźniarką Funkajing,
wg słoń więźniarką Wactawy Gettling

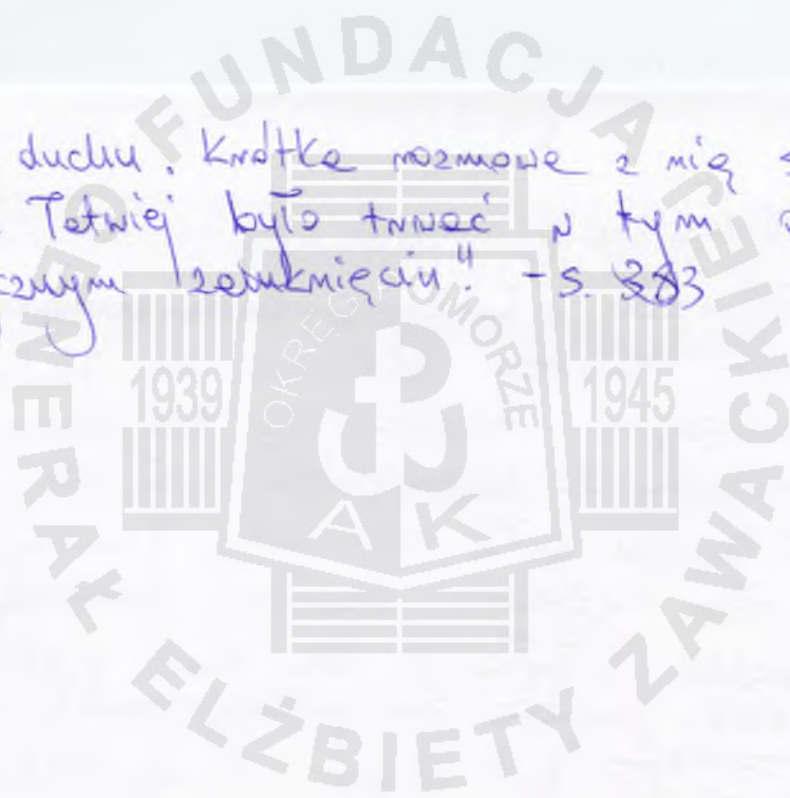
Szwelbe: "Była to dla mnie piękna
postać, mająca dar podtrzymywania nas

Rob. ^{Domeniska R} "Perleki był etajem", W-wa 1987, s. 383,
500

DK. 10 04

Verte

me duchu. Krotka rozmowa z mią sprawiało,
ze Tetwiej było trwać w tym drewnie-
tycznym zabudowaniu" - s. 383

T: 366 kulo 368

PK
LWA

Wasiłowska Wanda i Halina
córki Leona

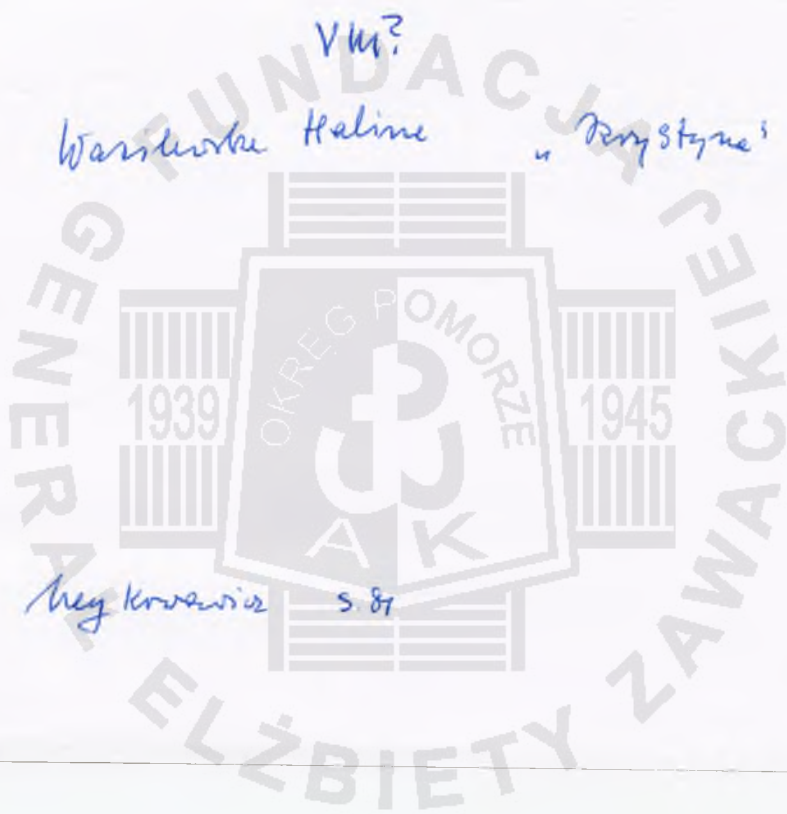
młodsze siostra Haliny, imp Płk

h Po zabiciu przez NKWD matki Wandy
[IX 1939] niegdyś tam Haliny do Wasy, gdy z
zażalem jej o nie baé. Halina uchylała
w Łapance trafiła do Ravensbrück. Po wy-
zoleniu oborn trafiła do Łowczy m obejm-
jez w armii inspektorat spraw kobiecych
Po demobilizacji pracowała jako kreślarka
Poraz ostatni widziała jej 2 mg v 1960 v
Zmarła v 1968 v. Matka Siostr, żona Leona

verte

ΣΣ'99 |

reverte
miśskate ne Zolsborn, Bavdra rozpasseta,
przezywade postaw Wandly"
byprisanie ze "Wopsumie wFaszech"
maxim Wätkeli 2 1987 r. 15-6

PK
WNL

Z korespondencji?
inaczej?

VM por. 316
~~Helena Wasilewska~~

do karniaka w "Łowcu, Sabotaz, dykt"
s. 102-104 i "instrukcyjne PWK"

Lwów w czasie okupacji. Sow. - w rel.
Jadw. Puchalskiej "Agnieszki"

Czy nie brate jakie ułamki w aktach
dyktetycznych w Niewerach, na dworcach
w gupie "Zagrabin" (IV, 1943) ?

Wasilewska Halina

jej Siostry Wanda Wasilewska
długa nioga ?

" 2 miła Wanda
dyr dep. wply. przedszk.
ni łona

130.

+ Szaynok Wanda

80 POK

86 J.
Wwa-I

i Rel. Leon T.

- i) Kom. POK.

ii Rel. Janowski K.

- j) Wobozie Ravensbruck - pomoc psych. i fizjoc.
j) Inspektorka POK; Dr

iii Rel. Tomaszewskiej M. - i)

ii) 1939. Zaangażowana do
Ruchu Oporu. - Z usz; kontakt z nią do
± 1942 r.

T: 366

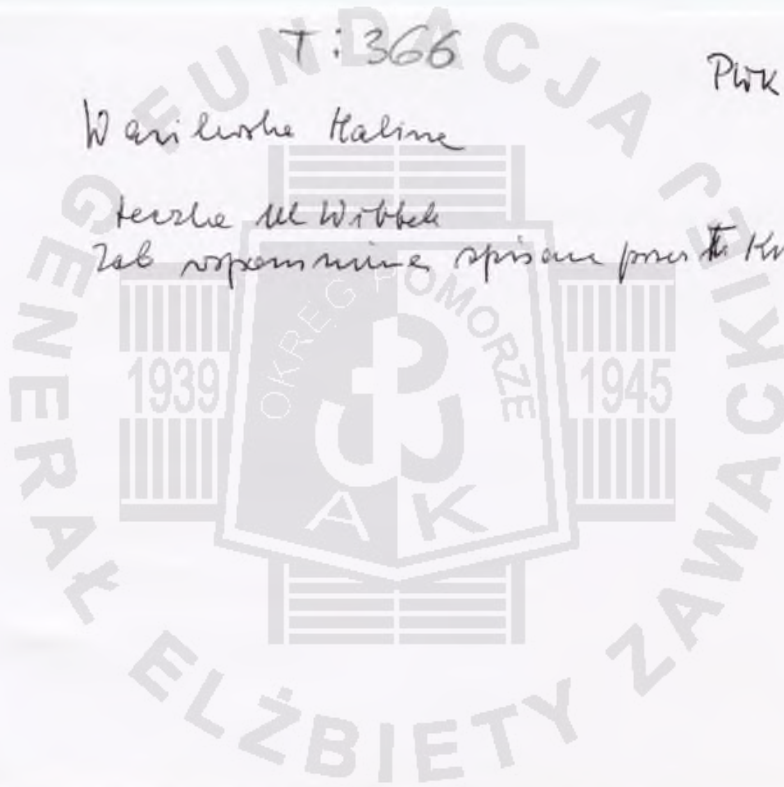
Wari ludohe Kalime

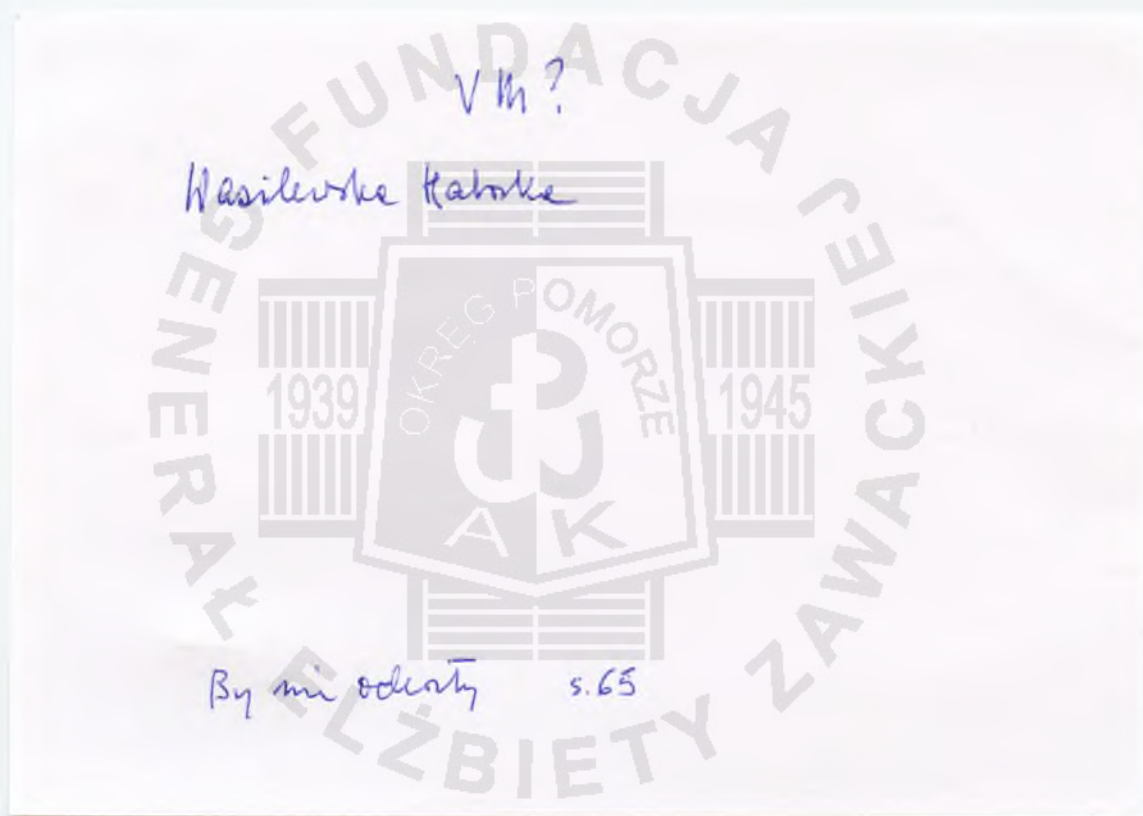
Pluk

Pluk
Wuq
duis

teerle del Widdel

Zab rospom mune spisanie povera Krewersela

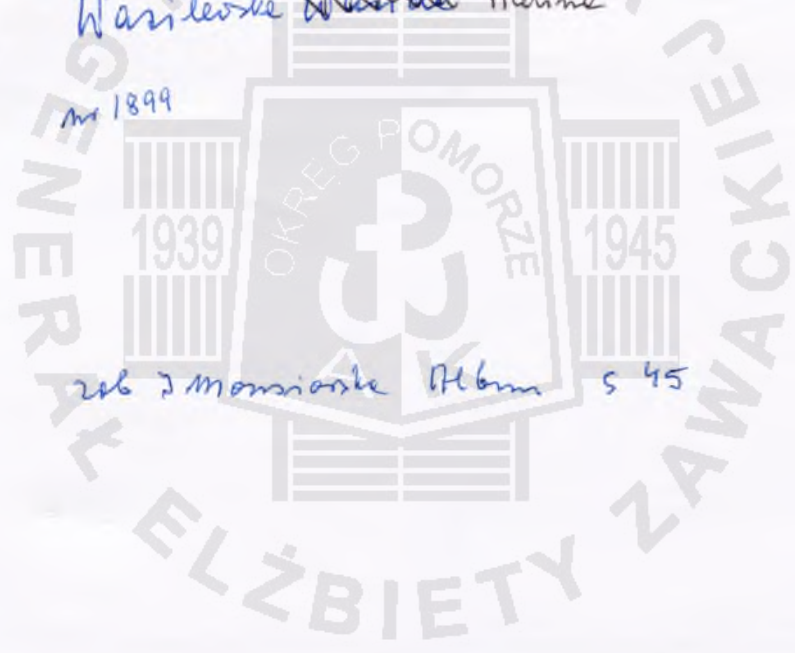

MATKA BOSKA AK-owska

Obraz nieznanego malarza, nigdy dotąd nie publikowany, namalowany prawdopodobnie w obozie jeńckim dla kobiet — uczestniczek Powstania Warszawskiego w roku 1944

*Portret Haliny Wasiłowskiej
(Która AK - więźniem Ravensbrück)*

1920 Prak 1839 doce VM of 450, demob PSK Prak
Wasilewska ~~Wasilewska~~ Halime Lewi

zob 2 moniarste Album 5 45

T. 366/WSK

++ WASILEWSKA Halina

"Krystyna"

PWK
WSK KG AK
Obóz Ravensbrück

HALINA WASILEWSKA, ur. 1899. Żołnierz artylerii legionowej, członkini POW, w latach 1918-20 - jako oficer OLK - brała udział w obronie Lwowa i Wilna. Po wojnie polsko-rosyjskiej 1920 była organizatorką ruchu pwk. W latach 1928-34 pełniła funkcję komendantki Okręgu Lwowskiego PWK i równocześnie kierowniczką kobiecego referatu WFIPW w Okręgowym Urzędzie WFIPW DOK VI Lwów. Od 1939 była komendantką Centrum Wyszkożenia Instruktoerek PWK w Warszawie. W kampanii wrześniowej 1939 była komendantką Kobiecego Batalionu PSW we Lwowie. Zaprzysiężona w październiku 1939 w Okręgu Lwowskim SZP - ps. „Krystyna”. Od 1941 pełniła funkcję referentki wyszkolenia w Szefostwie WSK KG ZWZ w Warszawie. Aresztowana w 1943. Więźniarka Pawiaka i Ravensbrück. Po wyzwoleniu, w stopniu majora, była komendantką II Batalionu Pomocniczej Służby Wojskowej Kobiet I Dywizji Pancerniej w Meppen. Zm. w Anglii w 1961.

z Zawacką, Czekając na rozkaz, KUL 1992,

Ż.W.Ż.-AK
Okr.
Lwów

V M?

Wasilewska Halszka

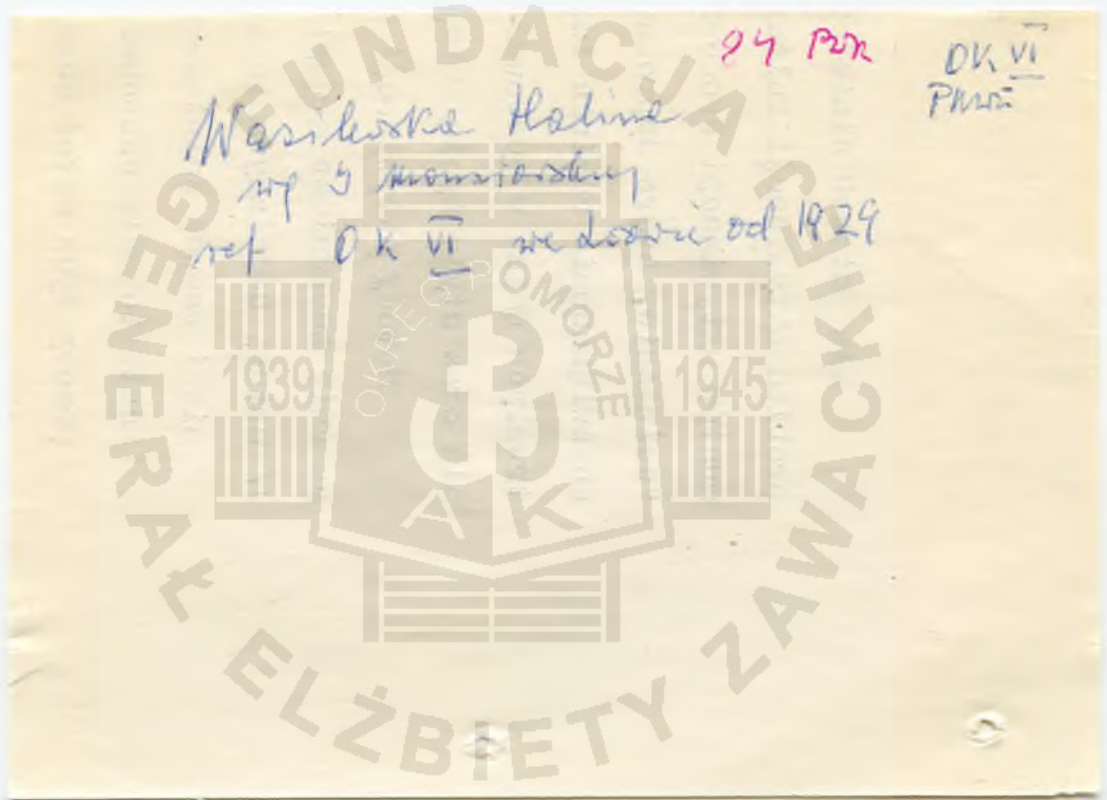
1939 1945
siostra Wandy Wasilewskiej była Taczniczka
między komendą Obszaru Lwowskiego L.W.Ż.
a Komendą Główną L.W.Ż. w okresie władzy
radzieckiej we Lwowie.

Prof. Jerzy Ślaski „Polska Walczyszka” t. VI str. 523
Wyd. Inst. Wyd. „Pax” W-a 1986.

M.M. 20031

Inspektorka Halina Wasilewska, ur. w 1899 r. Kierowniczka Referatu Wyszkozenia Wydziału WF i PWK w PUWFiPW oraz Komendantka Centrum Wyszkozenia Instruktoerek PWK, ps. "Krystyna". Referentka wyszkolenia w Szefos-
twie WSK KG AK. Więźniarka Pawiaka i obozu koncentracyjnego w Ravensbrück, mjr. Zmarła w 1961 r. w Londynie i tam pochowana.-

HSz.

Wasiłowska Halina
nr 5 mieszkający
ul. Ok VI we dworku od 1929

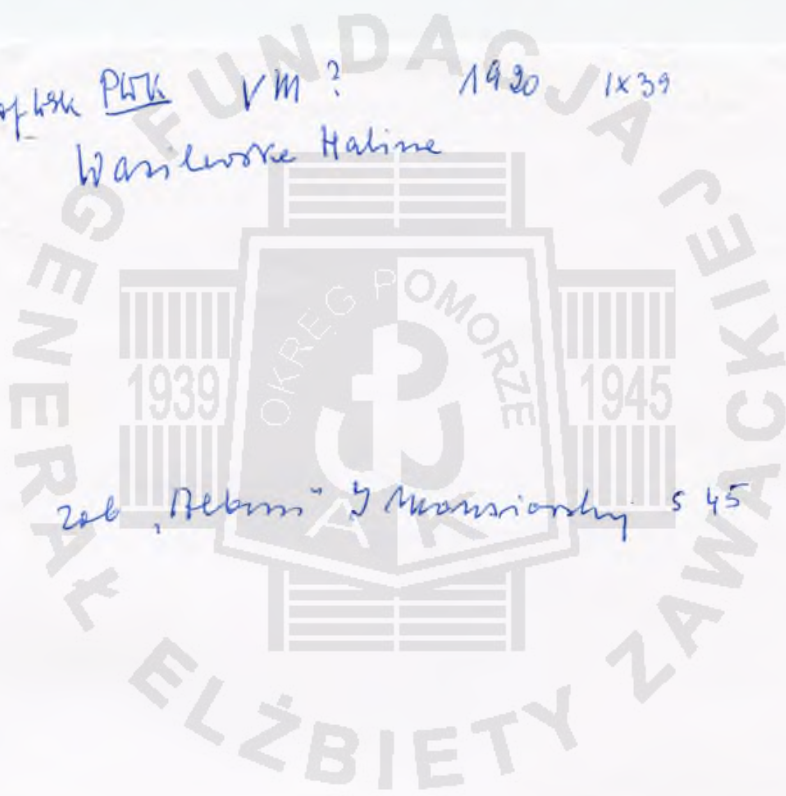
24 POK

OK VI
Pm

of. k. PWTG VM? 1930 1x39
Wanlowe Haline

PM
WWE
K8

2ob. Album "Mansionski" s 45

INSPEKTORKA HALINA WASILEWSKA ur. w 1899 r. Kierowniczka Referatu Wyszko-
lenia Wydziału WF i PWK w PUWFiPW oraz Komendantka Centrum Wyszko-
lenia Instruktorów PWK, ps. "Krystyna". Referentka wyszkolenia w
w Szefostwie WSK KG AK. Więźniarka Pawiaka i obozu
koncentracyjnego w Ravensbrück, mjr. Zmarła w 1961
w Londynie i tam pochowana.-

zdjęcie Arch. PAK

HSz.

UM? (złote koperty)
WASILEWSKA Hol'na

- wymierzona z Powiatu do
Reichsbrück 5 IV 1944 r.

20b. W. Bartoszewski, „Wasszewski przesłany”
„Smoleńsk” 1938-1944, (Zach. Agencja Prasowa
1964, s. 242

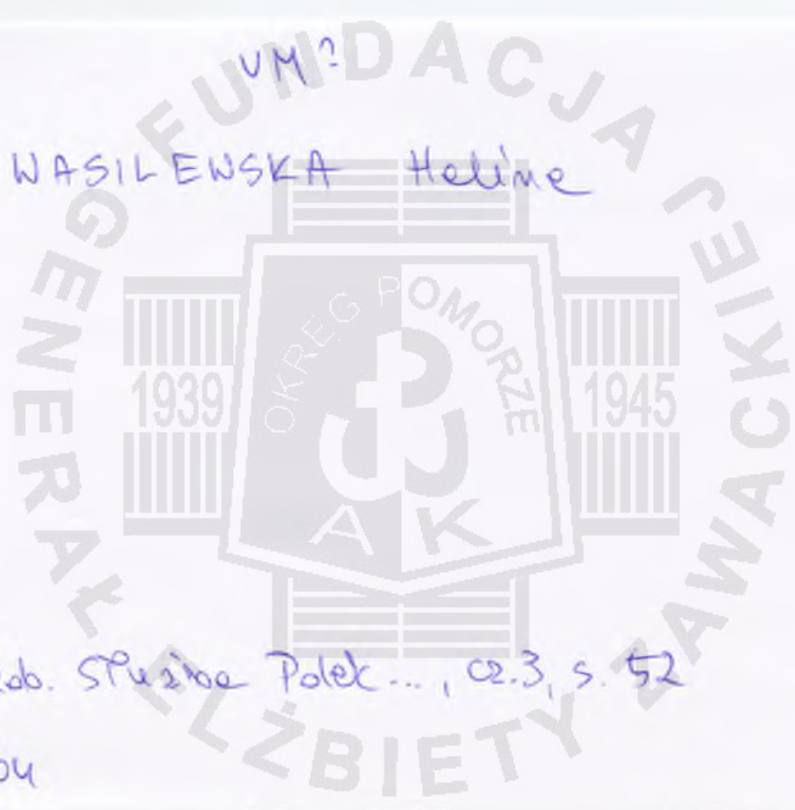
D. Kw. VI 2001

i

UM?

AK
KG

WASILEWSKA Helme

zob. Spisźtoe Polek ..., cz.3, s. 52

D.k. 104

i

VM?

WASILEWSKA Helina

- ur. 3 IX 1838 r. w Londynie, córka
Leona Wasilewskiego, członka
działającego PPS - Frakcji Rewolucyjnej
12 mar 1836.
- zeszt. 8 XII 1943 i 5 IV 1944 r. w wię-
ziennicy Ravensbrück

Zob. Domeniska „Pewiel - Kazim i hordim”
W we 1988, s. 326

D. Kw. III 03

Vh ?

Wasilowska Halina

zob. 'Lagowid', Saboteż...

4 Londyn 5.102-104

AK
Ww

Wasilewska Halma (1899-1961), Krystyna
siostra Wandy Wasilewskiej, córka Leona
arcont. 1893 r., wzięła ślub w Poznaniu następnie
Ravensbric. Po wojnie nie powróciła, zmarła
w Londynie

zob. 16 Plute Cracovianae Angl. B. S. 23

i

UM?

AK
KG

NASILEWSKA Helme

2ob. Sluzba Pdek ..., cz. 8, s. 4, 9, 11, 21, 26,
29, 58, 95, 133, 136

D.Kw.Tok

i

UM?

AK
KG

WASILEWSKA Halime

1939

1945

Zob. Służba Podk... , 24, s. 103

D. Kw. I 04

i

UM
mjr WASILEWSKA Helene

AK
KG

2ob. Służba Polek ..., cz. 2, s. 43, 196, 374

D.K. 104.

10

Inspektorka Halina Wasilewska , ur 1899 r. Żołnierz artylerii legio-
nowej, członkini POW, w latach 1918-1920, jako oficer OLK, brała udział
w obronie Lwowa i Wilna. Po wojnie była organizatorką ru-
chu pwk. W latach 1928-1934 pełniła funkcję Komendantki lwowskiego
okręgu PWK i równocześnie kierowniczką referatu kobiecego WF i PW
w Okręgowym urzędzie WF i PW DOK VI. Od 1934 do 1939 r. była Ko-
mendantką Centrum Wyszkożenia Instruktoerek PWK w Warszawie.
W kampanii wrześniowej była Komendantką Kobiecego Batalionu Pomo-
niczej Służby Wojskowej we Lwowie. Zaprzysiężona w październiku 19
1939 w Okręgu Lwowskim SZP , ps. "Krystyna". Od 1941 r. pełniła
funkcję referentki wyśkożenia w Szefostwie WSK K& ZWZ w Warsza-
wie. Aresztowana w 1943 r., więźniarka Pawiaka i Ravensbrück. Po wyz-
woleniu, w stopniu majora, była Komendantką II Batalionu Pomo-
niczej Służby Wojskowej Kobiet I Dywizji Panczernej w Meppen.
Zmarła w Anglii w 1961 r.

zdjęcie z Arch. PWK

T. 366

PWK

AK

Lwów

IV-11a

WASILEWSKA Haliza

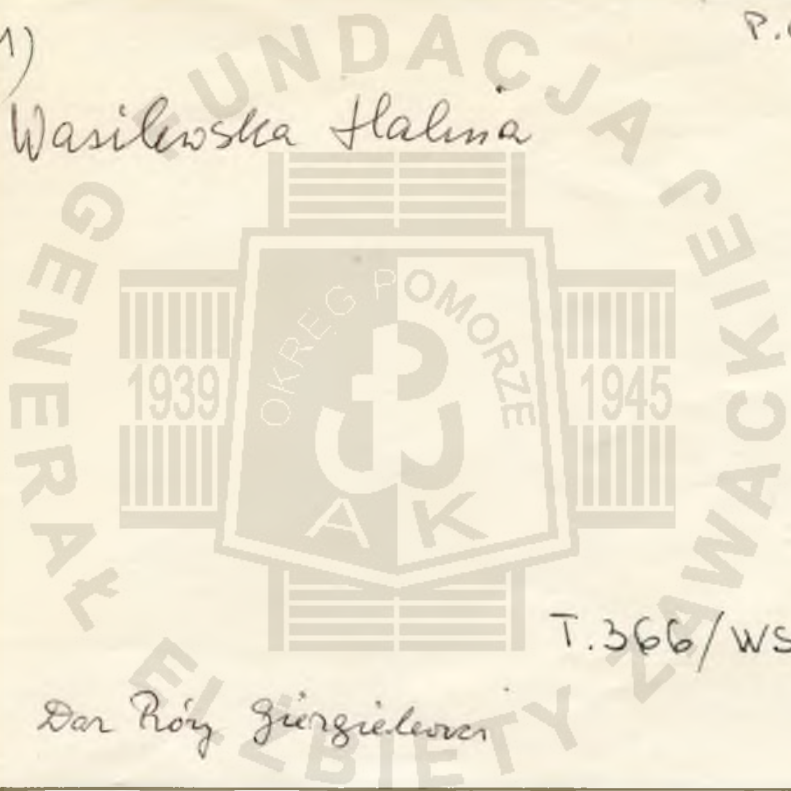
VI. Fotografie

1. na spacerze, Garczyn 1936, onyq.
(6,5 x 8,5) szt. 1
2. pierwsza z lewej H. Wasilewska, [b. d.],
onyq. (6,5 x 8,5) szt. 1
3. najwyższa w środku, [b. d.], onyq.
(11,5 x 8,5) szt. 1
4. druga z prawej, [b. d.], onyq. (8,5 x 6,5)
szt. 1
5. komenda obozu w Garczynie, 1937,
onyq. (6,3 x 8,3) szt. 1
6. obóz Garczyn, 1929, onyq. (5,5 x 8,5),
szt. 1
7. pod lasem, [b. d.], onyq. (7 x 3,5), szt. 1
8. Halina Wasilewska - profil, [b. d.] onyq.
(9 x 12) szt. 1
9. fot. poz. 8 tego samej fotografii,
[b. d.] reprodukt. (8 x 10) szt. 1
10. wspólnie z H. ~~Wasilewska~~ ^{M. Wittkeówna}, [b. d.] Garczyn
1928, reprodukt., (11 x 7,3) szt. 1
- 11.

1)

Wasilewska Halina

P.O.K

T.366/WSK

Dar Póly Gięzielowej

2)

Wasilewska Halina
- pierwsza z lewej

P. 64

T. 366 / VSK

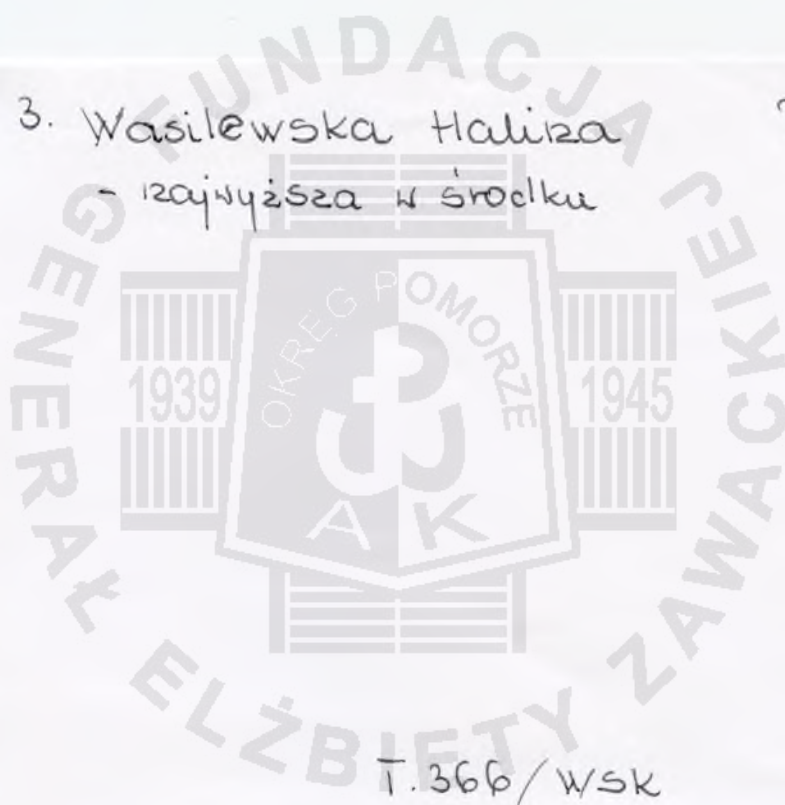

3. Wasilewska Haliza

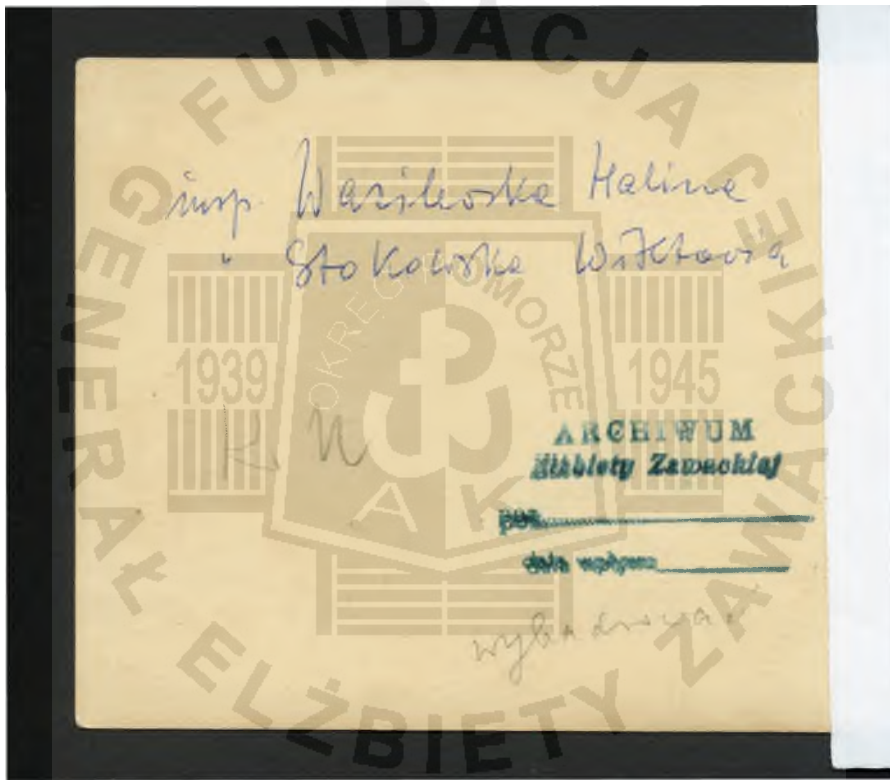
PWK

- najwyższa w środku

T. 366 / WSK

imp. Wasilewska Halina
Stokolska Wiktoria

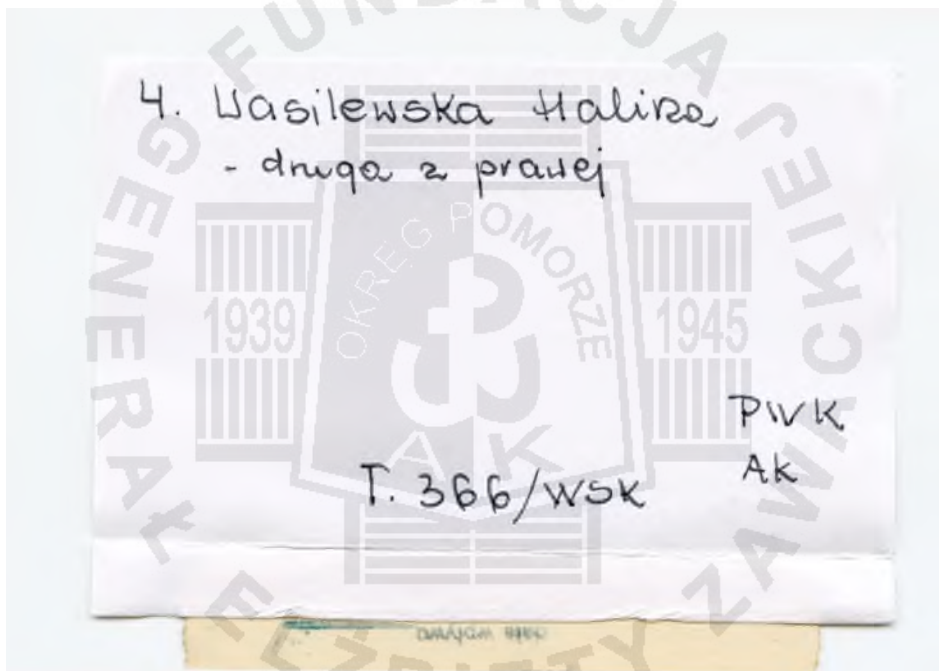
1939
R. W.

1945

ARCHIWUM
Elżbiety Zawackiej

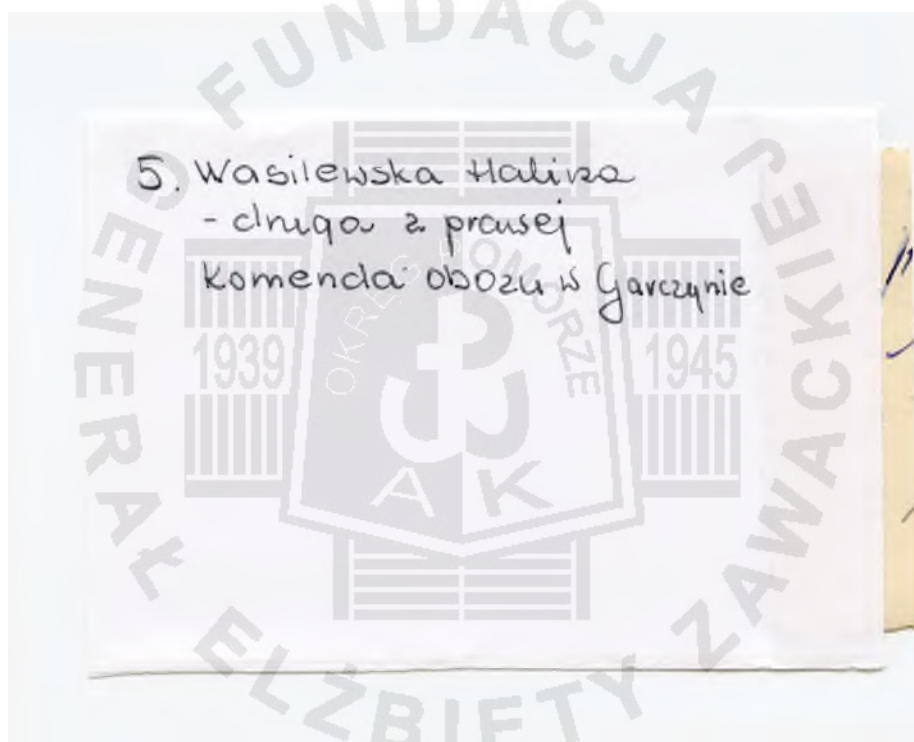
data wpłyn.

wybra dr. ...

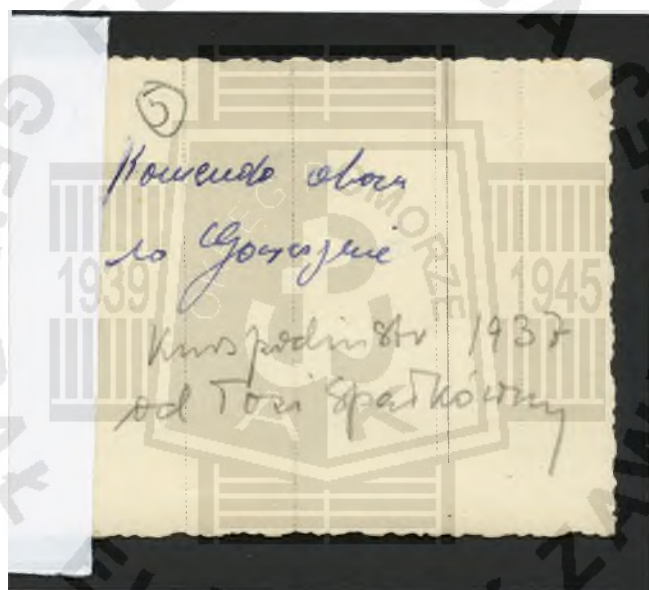

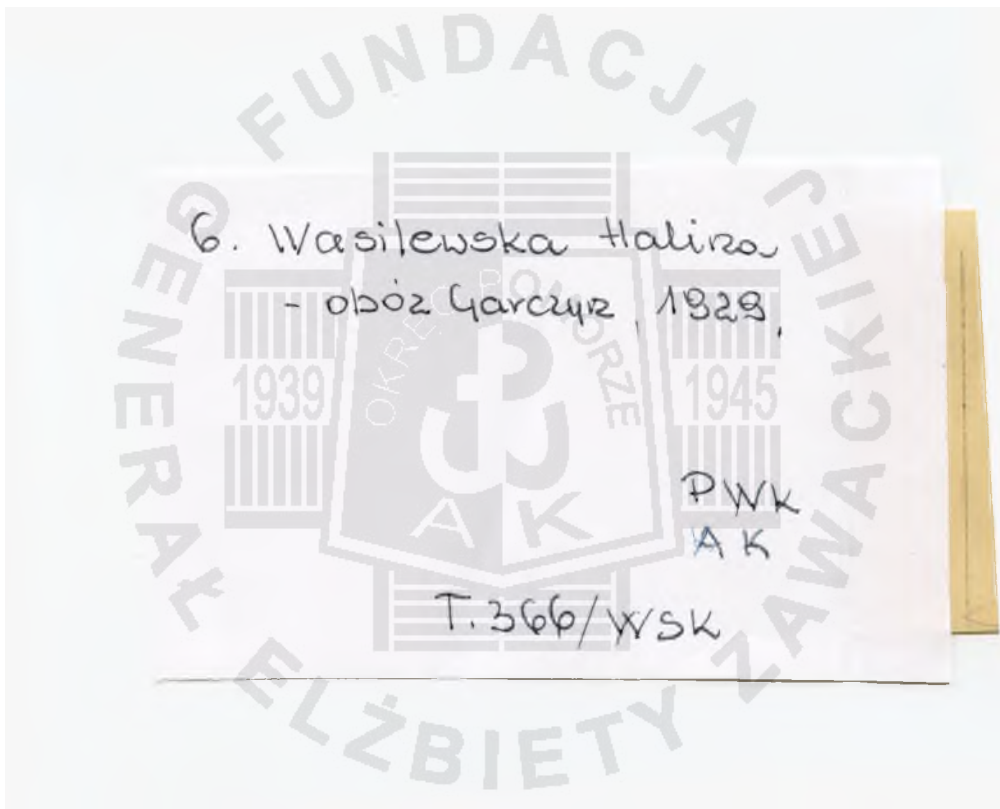

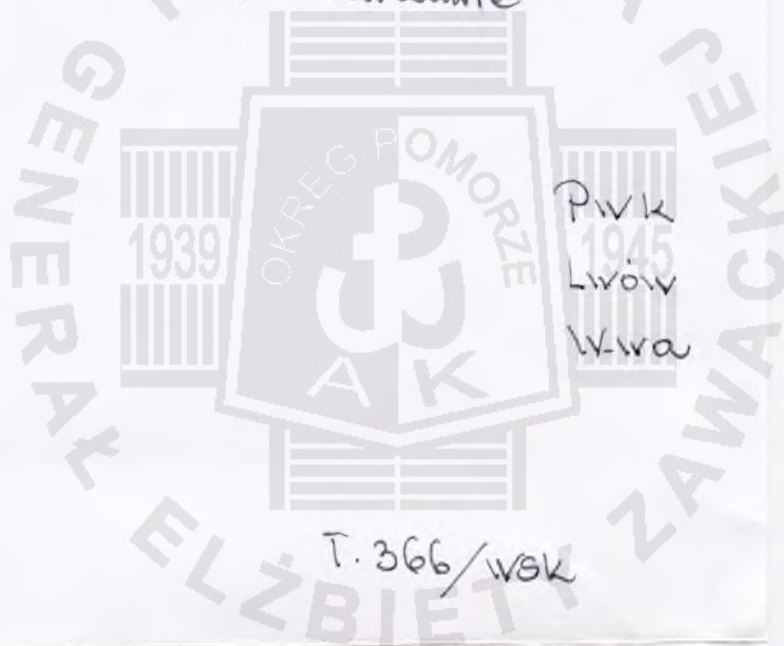

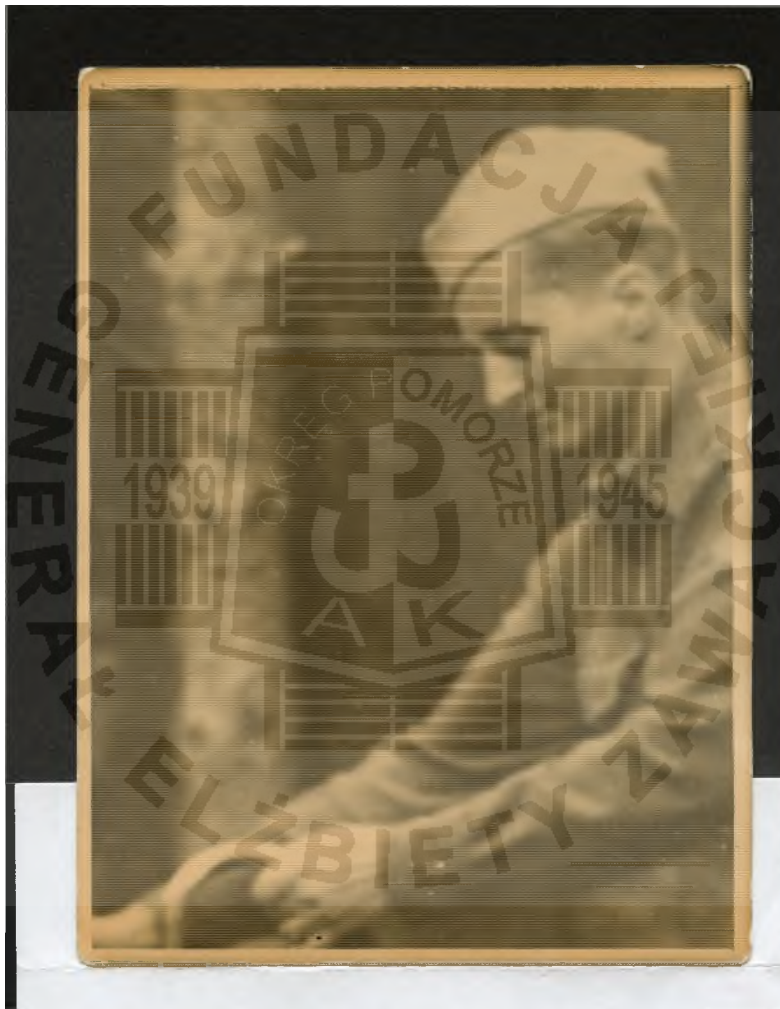

8. Haliza Wasilewska

inspektorka PwK,
następnie komendantka
PwK w Warszawie

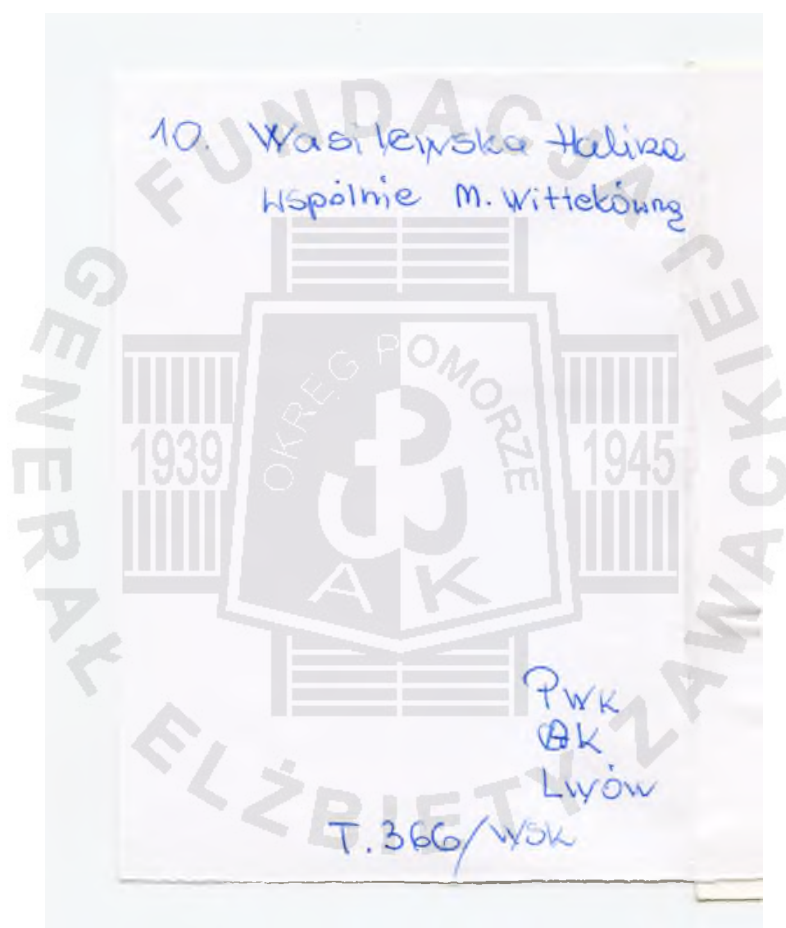
T. 366/WOK

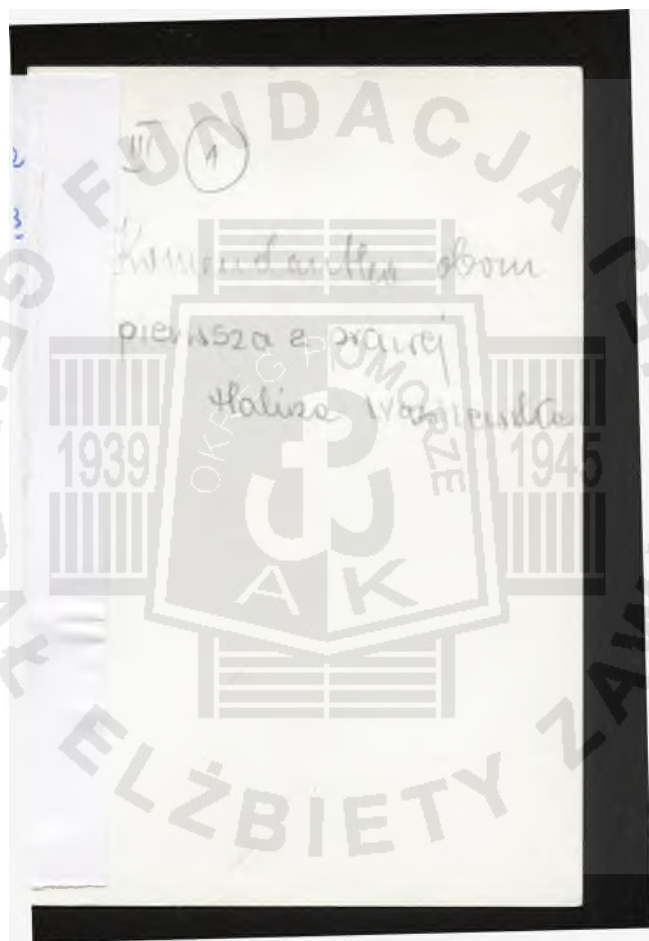

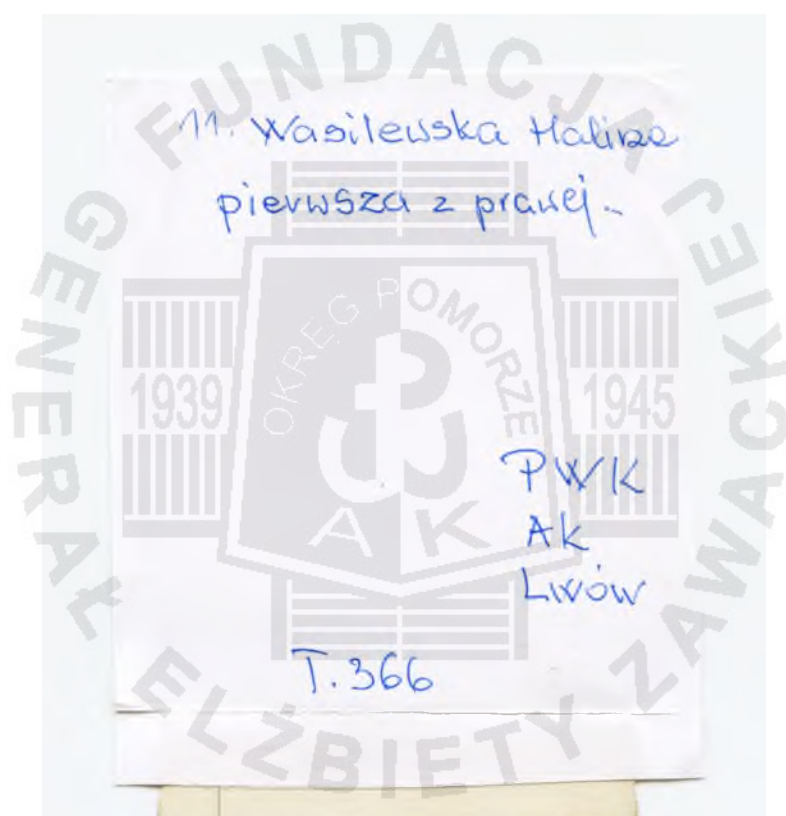

1. WSK
Teczki osobowe

2. T. 366/WSK

3. oryg., 3,5 x 7, 3,8 x 5,5

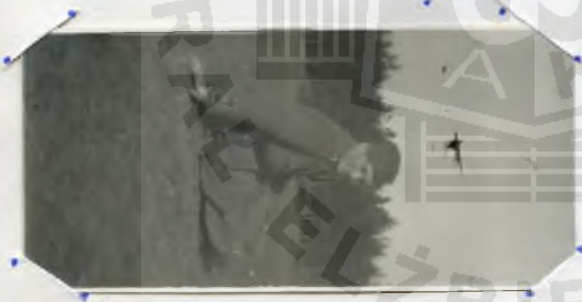
4.

5. WASILIEWSKA Halina

6. Garsyna -

7.

8. Uwagi: brak opisu fotograf.

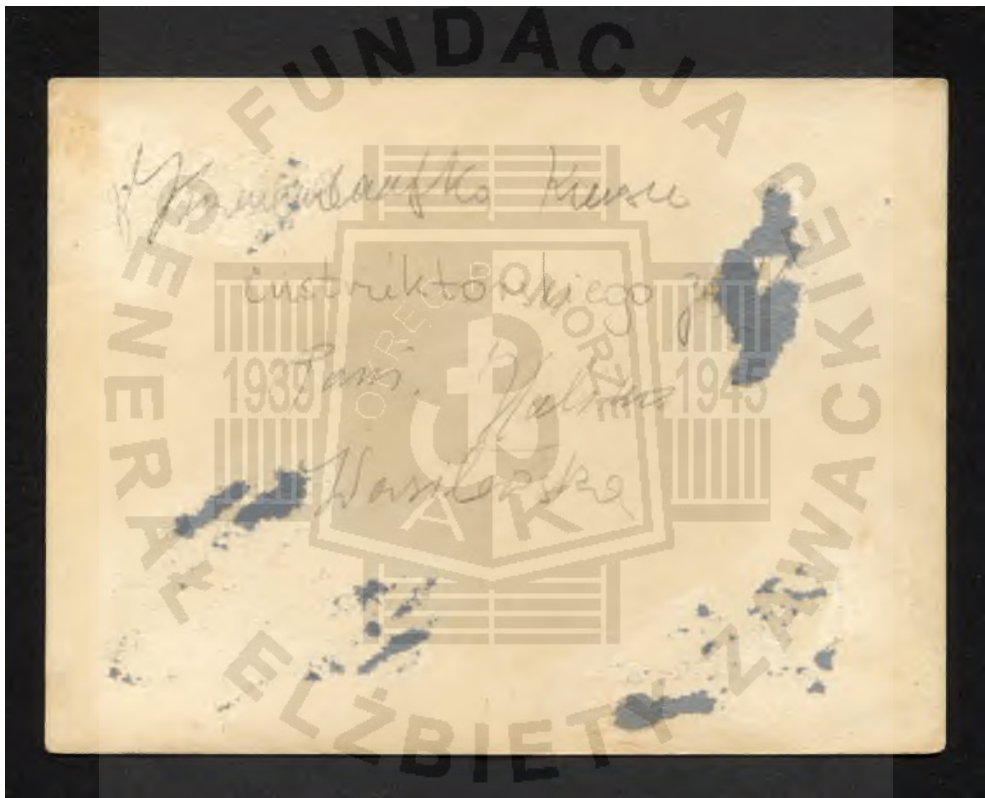

1. WSK
Izraeli osobose
2. T. 366 / WSK
3. ongi, 8x12
- 4.
5. MASILEWSKA
Halina
- 6.
- 7.
8. Uwagi: Opis na
odwrócie fotogr.
Komentarze kursu
instruktorskiego
Pani Halina Masilewska

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

Album Wamierzyński
Zawraci do mierni

5, 11/1946

Kopieje sprzec. przez E2 do 1946
Nad t. 10 "Stowmke ON kobiet" 1946

VM 2

nr wyku 316

Waniewska Halina

Sul 4076

1. N

2. I, ps.

3. ur.

4. st.

5. Org.

PK

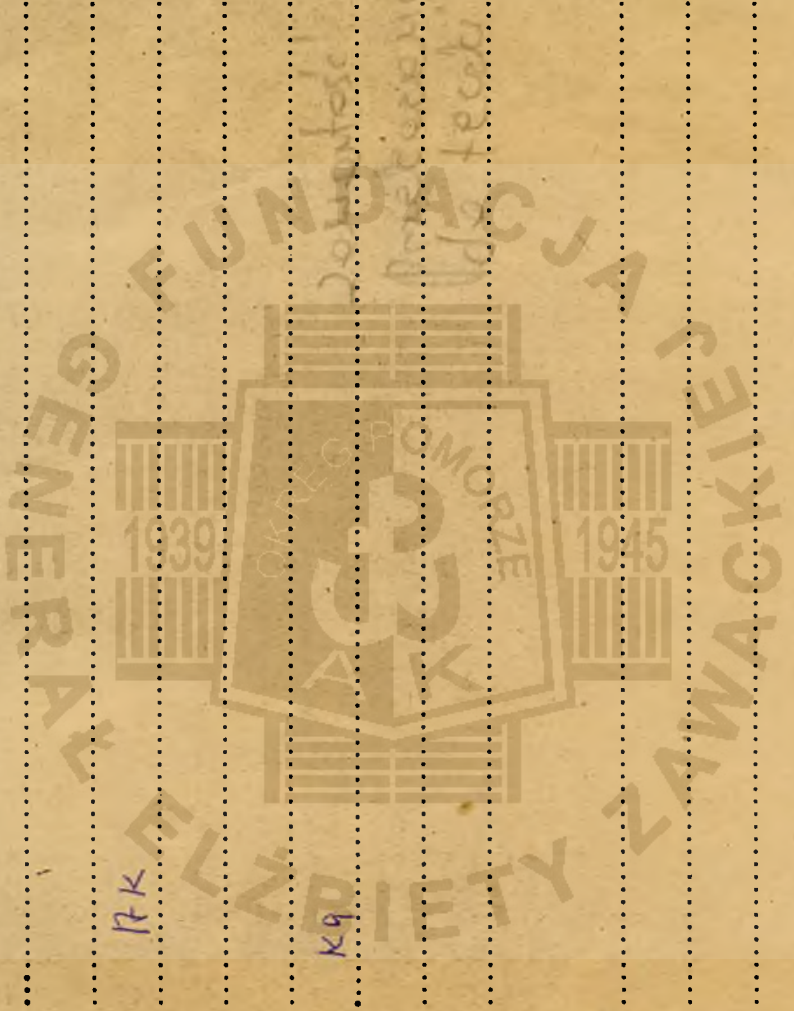
6. przydz

K9

7. funkcje

8. nr

9. źr.

++ Karłowicka Halina

ARCEIWUM

Elżbiety Zawackiej

84 | PWK

data wstąpienia _____

WASILEWSKA HALINA